

Po 10.000 letih odkrit zločin

n. d. Pariz, decembra. V neki podzemski jami pri Grand-Brassacu, v departmanu Dordogne so pred kratkim izkopali človeško okostje, staro 10.000 let. To okostje je bilo v popolnoma ohranjenosti (prvi čeli okostnjak, ki so ga doslej našli!) in je iz kamenite dobe, iz ledenih časov, ko so po naših krajih še živeli severni jeleni in bobri.

Gospod Jude, zdravnik v La Réoli, je s sodelovanjem gospoda Cruveilliera, predsednika okrožnega sveta in župana v Lislu, že pred desetimi meseci pričel natanko raziskovati in prekopavati še neraziskana tla v neki jami blizu reke v Grand-Brassacu. Po desetih mesecih vztrajnega, neutrudljivega in potrpežljivega dela, je doživel gospod Jude bogato plačilo: izkopali so namreč okostje človeka, ki je živel kakšnih 50.000 let po neanderthalskem človeku, torej nekako pred kakšnimi sto stoletji...

Odkrili so zločin iz kamenite dobe
Hkrati z izkopanjem tega pra-pra-arega okostnjaka so pa raziskovalci

Človeško okostje s kremenovo sulico med rebri

odkrili tudi zločin, čigar žrtev je pred 10.000 leti postal naš davni prednik. Okostje so našli zvito v dve gubi, glava je ležala v desni roki, toda tik ob hrbtenici je v okostju tičala kromčasta kremenova sulica, ki so jo naši predniki uporabljali pri svojih okornih kopjih. Ta sulica, to morilsko orodje, se je moralo nesrečno zadržati globoko v meso.

Zločin si prav lahko obnovimo: možak je zasilal neki šum in je zlezal iz svoje votline. Sovražnik je bil na preži. Nameril je kopje in ga zagnal: sulica je predrila sovražniku prsi, uboga žrtev se je opotekla in se zgrudila mrtva na tla ter je ostala v istem položaju deset tisoč let — vse do dne, ko je njeno truplo odkril francoski raziskovalec.

Kaj pravi ravnatelj prazgodovinskega muzeja

»Človeški okostnjak, ki so ga našli v Grand-Brassacu, je izjavil g. Peyrony, ravnatelj prazgodovinskega muzeja v Eyziesu, »je nenavadno dobro ohranjen in dopolnjuje lepo vrsto okostij, ki smo jih že našli v Périgordu, v pokrajini, ki je najbogatejša na svetu glede prazgodovinskih najdb. Grand-brassaci človek dopolnjuje, kakor sem že omenil, vrsto okostij iz Moustiera, Courbe-Capella, Cro-Magnona, Laugerie-Bassa, Cap-Blanca, Chancelada, Saint-Germain-la-Rivière in Roc-du-Barbeauja. Pokrajina Périgord je pa kakor topilnik, ki so se v njem strnili in dopolnili vsi človeški tipi.«

Novo odkritje v Dordogne je pri arheologih vsega sveta zbudilo ogromno zanimanje in francoski časopisi že naznanjajo prihod tujih učenjakov, ki bodo kmalu pričeli z novim, velikopoteznim in temeljitim raziskovanjem. (»Paris Soir«)

Zasluzim 300.000 dolarjev...

...a nikoli jih ne porabim več ko 30.000! Kaj pripoveduje o svojem zasebnem življenju filmski zvezdnik Clark Gable

n. w. i. Hollywood, decembra. »Tu v Kaliforniji so prepričani, da sem vreden najmanj 300.000 dolarjev... to pomeni v navadni govorici, da zaslužim na leto najmanj 300.000 dolarjev. Moji prijatelji — z njimi sem dober že deset let, še v času, ko nisem bil več vreden kakor 5.000 dolarjev — me večkrat sprašujejo, kaj počnem s toliko denarja.

Deset let je minilo, kar sem bil še čisto neznan in kar sem sanjal, da bi dobil vsaj kakšno manjšo vlogo za 200 dolarjev. Danes imam svojo hišo, svojo jahto, svoje zasebno letalo in ime, ki je znano po vsem svetu.

Vzlic vsem tem stvarim in vzlic temu, da bi svoj denar lahko izdal na sto mogočih načinov, nikoli ne zapravljam. Nisem še pozabil časov, ko sem zaslužil samo 20 dolarjev in moje zabave — seveda jih tudi imam

— niso posebno drage; lahko bi si jih privoščil tudi drugovrsten igralec. Menda ga ni človeka, ki bi trdil, da sta ribarjenje in lov dragi zabavi?

Zivim skromno

Razen teh razvedril, ki so takorekoč moje najljubše opravilo, porabim svoj prosti čas še za svojega konja Aguarja, svoje letalo »Zinc« s 120 k. s., za svoj fotografski aparat in za svoj avto, ki lahko z njim dosežem na uro tudi 180 do 200 km hitrosti. To je vse. Ali naj vam še povem, da se vsak dan eno uro boksam? Rajši ne, kajti to spada že v moje poklicno življenje.

Moje ime boste zaman iskali v naših množičnih serzacijskih listih. Še manj pa v ločitveni rubriki naših dnevnikov.

Zivim čisto skromno v svoji villi v Beverly-Hillsu. Z denarjem ne igram na borzi, nalamagam ga rajši v banko, potemlj ga pa vsakokrat dvignem samo toliko, kolikor ga potrebujem.

Zivljenje je nepreračunljivo

Nisem pozabil začetka mojega življenjske poti in zato mislim tudi na druge. Največji izdelek v mojem letnem proračunu, 30.000 dolarjev, je navadno vsota, ki jo podarim ubožnim igralcem, kajti večkrat me živo prevzame spomin, kako sem moral nekoč stradati...

Dve leti je tega, kar sem z nekaterimi svojimi prijatelji, Robertom Montgomeryjem, Garyjem Cooprom in Wallaceom Beeryjem dal sezidati in opremiti veliko zdravilišče s 150 posteljami in z vsemi pripravi, ki jih poznata moderna znanost in tehnika. Tukaj bodo naši počitek in počitek stari, onemogli igralci in takšni, ki se jim je v poklicu pripetila kakšna nezgoda in so za delo nezmogljivi.

Zivljenje je tako nepreračunljivo in nezanjsljivo, da menda ni na svetu človeka, ki bi se lahko pohvalil, da ga usoda ne more tako ali drugače spodnesti. Danes se ziblje v bogastvu in veselju, jutri si pa že revnejši od

tistih, ki danes trkajo na tvoja vrata. Zato sem se že v začetku svojega dela odločil, da ne bom mislil samo na danes, ampak tudi še na jutri in po-jutrinšnjem.

Gospodična »Sport« pri telefonu

n. w. k. Oslo, decembra. Telefonska uprava v Oslu je pred kratkim uvedla za svoje naročnike prijetno novost — gospodično »Sport«. Na telefonski plošči zavrtiš le določeno številko in že se na drugem koncu žice oglasi prijeten glas, ki ti razloži, kakšno vreme in kakšne snežne razmere so tisti dan v okolici mesta.

Posebne važnosti je ta novost seveda za smučarje, ki bi radi izvedeli, kakšno je vreme v severni okolici norveške prestolnice in ali je zapadlo kaj novega snega, kakšen sneg je in koliko ga je. Pogosto je namreč v mestu samem gosta megla, dva ali tri streljaje iz mesta pa že sije solnce. Poleti bo gospodična »Sport« poročala o sportnih razmerah v fjordu ob Oslu, pozimi pa o vremenu in snežnih razmerah v okolici prestolnice.

29letna črnka milijonarka

n. o. i. New York, decembra. Evropske lepoticke se rade ponašajo z nakodranimi lasmi, še rajši imajo pa seveda prave kodre. Drugače je s črnkami. Menda veste, da imajo ljudje črnega plemena goste, trde, žimi podobne lase. Ki se v svedrastih kodrih vijejo po glavi. Ena največjih želj črnega nežnega spola je, odkrižati se teh nepotrebnih in nelepkih kodrov. Dolgo se ta želja črnim lepoticam ni izpolnila in dolgo so zaman sanjale o volnih in svetlih, gladkih in mehkih laseh, ki jih imajo bele.

Podjetna 15letna črnka Annie Malonova se je pa lotila te zadeve pri pravem koncu. Nič ni sanjarija, temveč se je odločila, da bo sebi in svojim sestram priskrbelo lepoto, ki bo še tako trdovratne žimnate lase spremenilo v svilnatomehke gladke lase. Annie je najprej služila pri nekem brivcu in že tam se je odlikovala s

Odškodnina za netočne horoskope

n. s. i. Chicago, decembra. Mr. Smith je ravnatelj velike zavarovalnice. Nikoli noče pa zavarovati ljudi, ki o njih domači astrolog ni naredil horoskopa; ta horoskop mora biti za ravnatelja Smitha zelo ugoden; v njem mora biti napisano, da bo zavarovanec še dolgo živel, v sreči in bogastvu — potem bo namreč lahko tudi redno in točno plačeval svoje zavarovalne police.

Nekaj let sem so bili astrologovi horoskopi čudovito zanesljivi, tako da mu je zavarovalnica slepo zaupala. V zadnjih mesecih se je pa moral nezmojliji astrolog vendarle zmotiti, kajti napovedal je dobre horoskope o ljudeh, ki so kmalu po zavarovanju

HERSAN ČAJ

DELUJE
dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic.
Pomaga pri poapnenju žil in hemoroidih.

OLAJŠAVA
bolečine in trpljenje pri revmatizmu in sklepnem protinu.

OBLAŽUJE
bolečine pri mesečni čišči.

ODSTRANJUJE
nepotrebno mast in priporoča do vitkost.

DOBITE GA V VSEH LEKARNAH

Reg. S. br. 19330/1933

umrli, bodisi da so se ponesrečili ob prometni nesreči, bodisi da jih je pobrala hitra in nepričakovana bolezen; skratka zavarovalnica je morala ob njihovi smrti šteti težke denarce — celih 800.000 dolarjev.

Ravnatelj zavarovalnice je stresel svojo jezo zaradi izgubljenih dolarjev nad ubogo astrologo. Vložil je proti njemu tožbo in terjal dškodnino za denar, ki ga je bil moral izplačati rodbinam zavarovancev. Astrolog je s svojim delom v zadnjih letih dobro zaslužil, saj si je postavil lepo vilo in na deželi veliko farmo. Vse to je hotel dobiti ravnatelj Smith kot odškodnino za svoj izgubljeni denar.

V tožbi je dejal, da bi morali po astrologovih horoskopi njegovi zavarovalci učitati visoko starost; ako bi bili torej ti horoskopi pravilni, njegovi družini ne bi bilo treba odšteti osem sto tisoč dolarjev.

Nenavadni proces je zbudil v Ameriki veliko pozornost; nekateri so se potegovali za astrologa in njegove horoskope, drugi spet za ravnatelja in njegovo zavarovalnico. Končno besedo je imelo sodišče; izjavilo je, da ravnatelj zavarovalnice ne more zahtevati odškodnine od astrologa, kajti napovedi iz zvezd še niso dovolj zanesljive, da bi se mogli ljudje nanje popolnoma zanašati. Kdor se pa vseeno zanaša na zvezde, mora tudi sam nositi posledice svoje lahkovernosti.

Vedeževalkina znota

n. s. i. New York, decembra. Mrs. Whitova je pet desetletij svojega življenja preživela kot trdna samica. Naposled je pa spoznala, da ni samotna na stara leta nič kaj prijetna, in odločila se je, da si bo poiskala primerne druge. Kot lastnici uspevajoče trgovine ji ni manjkalo snubev in gospa Whitova je pričela izbirati.

Ne smemo pa misliti, da je izbirala kar tjavdan. Posebno se je bala, da bi se snubci hoteli polastiti samo njene premoženja in da bi njo pustili na cedilu. Priletna samica se je v svoj stiski zatekla k neki vedeževalki. Ta naj bi ji pomagala izbrati pravega moža. In res ji je vedeževalka kar po vrsti odsotovala pet ženitvenih kandidatov, pri šestem je pa vneto trdila, da je najboljši in najprimernejši. Trgovka se ni dolgo pomišljala in je hitro skočila v zakonski stan.

Revica se je že kratak teden po poroki pričela bridko kesati, kajti njen mož je bil neveren vlomilec in star znanec policije. Povrh je pa imel tudi že ženo in otroke, tako da trgovkin zakon sploh ni bil veljaven. Toda edini kratki teden je zadoščal, da je doždevni mož zapravlil vse trgovkino premoženje.

moženje in prodal trgovino. Uboga ženica je na stara leta ostala brez moza in brez zaslužka. Iskala je pravice na sodišču. Tamkaj so sicer prevežano vedeževalko zaprli in ji vzeli nepošteno obrt, trgovki pa trgovine in moza niso več mogli vrniti in tudi odškodnine ji niso prisodili, ki jo je v svoji tožbi zahtevala. Sodnik je naivni ženi razložil, da človek ne sme dolžiti drugih ljudi zaradi svoje neumnosti.

Leteče kosilo

n. o. i. New York, decembra. Kako dolgo traja kosilo v zraku? Nekako 75 do 125 milj, (120 do 200 km) bi vam odgovorila letalska strežnica Elvira Lainova, ki služi kot strežnica v letalnih ameriških letalskih prog.

Gospodična bi vam tudi povedala, da je s svojimi tovarišicami sestavila »leteče kosilo«, ki ga lahko izrazi kar v številu milj, ki jih človek pri takšnem kosilu preleti.

Juha	25 milj,
Solata	20 milj,
Glavna jed	40 milj,
Slaščica	15 milj,

Kosilo 125 milj (160 km).

Gospodična Lainova je povedala, da se le redkokdaj kdo spomni, da bi kosilo meril v milijah. Pač si je pa neki Američan tudi v tem pogledu hotel zagotoviti rekord in je svoje kosilo jedel celih 450 milj, od Chicago do New Yorka, po naše okrog 700 km.

Ta Američan je stavil s svojim prijateljem, da bo dalje jedel svoje »leteče kosilo«, in je res stavo dobil. Prijatelj je namreč jedel le 250 milj, torej ga je vztrajni Američan za 200 milj prekosil. Ali mu je mrzlo kosilo kaj škodovalo, letalski strežnici menda ni povedal...

K baladi o izgubljenem sinu

Od g. Ivana Koštičala smo dobili tale dopis:

Na 3. str. 52. štev. »Družinskega tednika« beremo v notici »Balada o izgubljenem sinu«, da se je Joh. Krobath vozil v svoj rojstni kraj »Regede ob madžarsko-Jugosl. meji«.

Ker je na Regede le madžarsko ime mesta Radgone + Gornje Radgone, je verjetno, da je »Prager Tagblatt« posnel vest po kakem madž. listu; a ni vedel, da je Regede = Radgona in Gor. Radgona. Če pa je pristavek »na madž.-jugosl. meji« vzet iz madžarskega lista, ni nič čudnega, saj je znano, da štejejo Arpadovi sinovi, vsaj radikalnejši, Prekmurje še danes prav resno za del »okrnjene Madžarije« (derék Magyarországi). Ko sem bil med svetovno vojno pri nadomestnem bataljonu 97. peh. polka v Radgoni, sem tam spoznal rodbino s priimkom Krobath. — Z odličnim spoštovanjem Ivan Koštičal.

Wellsov odgovor

Londonska revija »Leit Review« se je obrnila do 125 uglednih in slavnih angleških pesnikov in pisateljev z vprašanjem, kaj menijo o španski državljanski vojni.

104 pisatelji so se odločili za republikansko Španijo, 19 jih je ostalo nevtralnih, dva sta pa glasovala za generala Franca.

Najzanimivejši je pa menda odgovor H. G. Wellsa. Svetovno znani pisatelj je napisal:

»Načelno sem zoper vsak »anti«. Ta beseda mi je zoprna. Samo v dveh stvareh sem »anti«: Sem anti-gangster in anti-nacionalist. To je moj odgovor na vaše vprašanje.«

Banka Baruch

11 Rue Auber. PARIS (9e)
Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu — Vršil vse bančne poste najkulantneje. — Poštni uadi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1358-66. Den Dienst; Francija: št. 1117-94. Paris; Luxemburg: št. 5967. Luxemburg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Najnovejši ameriški „bon-ton“

Ob najnovejšem ameriškem „bon-tonu“ se bo stari, strogi Knigge v grobu obrnil...

Ali veste, kdo je bil Knigge? Starejši, zelo soliden, zelo strog nemški baron iz 18. stoletja, ki je napisal prvi bon-ton za naše pra-pra-prastarše. Ta prvi bonton, ki se je v njem skoraj vsak stavek pričel z zapetimi: »Ne spodobí se...« je zagledal luč sveta že sredi 18. stoletja. Od tedaj do danes se je pa v življenju, pa tudi v bontonu že marsikaj spremenilo, posebno pa še v Ameriki.

Amerika ima namreč svojega ženskega »Kniggeja« — gospodično Emilijo Postovo; ta že dolgo odloča, kaj je v Novem svetu spodobno in kaj ne, in reči moramo, da ji Američani slepo verjamejo. Sreča je, da ima gospodična Postova zelo zdrave nazore, ki najdejo v srcih njenih rojakov pravi odmev.

Ena najnovejših določb ameriškega bon-tona je zelo, zelo moderna; gospodična Postova namreč trdi, da ni samo lepo in pošteno, ako gospod in dama vsak zase plačata svoj zapitek, temveč da je to tudi edino pravilno. Ameriški možje se bodo torej lahko pošteno oddahnili, kajti določbe gospodične Emilije Postove se bodo nedvomno z bliskovito naglo raznesle po vsej Ameriki. Zenski »Knigge« je namreč že pred nekaj leti napisal debelo knjigo o ameriškem bon-tonu in menda ga ni pravega Američana, ki je ne bi bil prečital in se — ravnal po njej. Razen tega pa gospodična Postova vsak dan napiše nov, dolg članek o družabnih pravilih; ta članek priobči vsak dan nič manj ko 300

ameriških dnevnikov. Američani, pa tudi Američanke se bodo morale torej hoče noče oprijeti novih določb o plačevanju zapitka.

Zenski raj

Mlade Američanke se bodo morale torej privaditi, da bodo po večerji same poklicale natakarka: »Deljeni račun, prosim!« In ker po navadi ženske več popijejo kakor možki, bodo najbrže tudi njihovi računi »težji« od računov njihovih tovarišev. Nič hudega, saj v Ameriki ženske tudi več zaslužijo, torej lahko neskrbno plačujejo deljene račune!

Znana reč je namreč, da je Amerika pravi ženski raj. Zenska je v Ameriki središče neugnanega dolarškega plesa. Ona postavlja zakone in piše določbe o lepem vedenju (kakor na primer gospodična Emilija Postova) in ona ima povsod prav povsod prednost pred možskimi tovariši tudi če so sposobnejši od nje.

Mlado dekle ima v Ameriki dosti več priložnosti, da dobi službo, kakor mlad fant. Seveda so tudi izjeme, posebno ako dekle ni ne lepo ne pametno, kar se pa v Ameriki le zelo redko zgodi. V Ameriki ni niti ene službe, ki ne bi imele ženske dostopa vanjo. Sedanja ameriški delovni minister je gospa Perkinsova; v Ameriki se pa tudi ne manjka ženskih odvetnikov, urednikov in voditeljev velikih trgovskih hiš, in v čast nežnemu spolu moramo priznati, da ženske v teh po-

klicih prav nič ne zaostajajo za moškimi.

Ako prične kakšna trgovina pešati, odpuste najprej moške uslužbence, potem šele ženske, ali pa sploh vzamejo v službo samo ženske. Ljubek obrazek proda sleherni, še tako nepotrebno robo. Tako prihaja v Ameriki možki čedalje bolj v ozadje. Ali je to prav ali ne, bomo šele videli.

Prva olajšava

Zenske, ki v Ameriki ne zaslužijo več od možkih, imajo pa vseeno več premoženja, 75% vsega narodnega premoženja imajo ženske v rokah, 90% vseh izdatkov in prejemkov gre skozi nežne ženske ročice, to se pravi: možki izda samo 10% vsega denarja, ki so ga zaslužili možki in ženske skupaj. Seveda ne smemo teh števil napak vzeti. V izdatkih so namreč vračunani tudi vsi gospodinjinski izdatki, ki denar zanje ženska pogosto še zmerom dobi od moža. Dejstvo je pa, da ženske nadzorujejo 90% vseh nakupov, nežnemu spolu pripada pa tudi 90% vseh ameriških hiš in posestev in 85% vseh železniških delnic.

Kakor vidimo, Američankam ne prede trda zaradi denarja, in zato je čisto pravilno, da bodo bogata dekleta odsilimali tudi same plačevale svoje zapitke. Vendar pa najnovejša določba gospodične Emilije Postove še ne pomeni zadostne razbremenitve močnega spola; to je šele prva večja olajšava neznosne neenakopravnosti med ameriškim spoloma

ZREČALO

naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki
plačamo 20 din

Poceni duhovitost

Pred kakšnimi štirinajstimi dnevi sem se peljala s tramvajem proti postaji. Bilo je še zgodaj zjutraj. Kar vstopita dve mlajši gospodični. Ena od njih vpraša sprevidnika: »Ali bova še prišli do vlaka?« Sprevidnik je pa skoraj zarenčal: »Ne bosta prišli, ampak se bosta pripeljali!«

Vljudno, kaj ne?

Priča

Vljudna trgovka

V »Zrečalo današnjih dni« bi spadal tudi tale dogodek, ki sem mu bila priča v neki večji mariborski trgovini, ko sem si kupovala čevlje. Ravno sem si jih izbirala, ko stopita v trgovino gospod in gospa, preprosta, po zunanosti sodeč delavskega stanu. Zelela sta, naj jima pokažem nekaj ženskih čevljev s srednjo peto. Vajenka odpre štiri do pet škafel, zraven pa pravi:

»Pomerite, gospa.«
A gospa odgovori: »Kaj bom pomerjala, ko mi noben čevlj ne uga-ja! Pokažite mi prosim še kakšne.«

Ko sliši to lastnica trgovine — ravno meni je stregla — pravi vse prej ko vljudno: »Gospa, mi nimamo čevljev za ogledovanje, imamo dovolj izbire, če pa hočete čevlje samo gledati, pojdite drugam!«

Ker sem si čevlje že izbrala, sem jih vzela, plačala in odšla s trdnim sklepom, da v to trgovino ne stopim več.

Ali si preprost človek za svoj težko prislužen denar res ne bi smel prej izbrati, preden kupi?

Navzočna

Dobri otroci

Prejšnji teden se vračam iz mesta proti domu. Med potjo dohitim znanko, staro mamico, ki je že nisem videla nekaj let. Pričela mi je pripovedovati o svojih težavah, zato sem jo vprašala, ali ji otroci nič ne pomagajo.

»Da, da,« je dejala, »dvanaest jih je bilo. Enajst jih še živi in vsi so dobro preskrbljeni. Koliko sem pretrpela, preden sem jih spravila do kruha, zdaj se pa nihče ne spominja. Ko bi mi dal vsak vsaj kovača na mesec, pa bi se lahko preživela, tako pa nimam drugega ko 50 dinarjev mesečne podpore, ki jo dobim na magistratu in to dam za stanovanje. Druga mi ne ostane, kakor da prosim pri dobrih ljudeh.«

Utihihla je in debela solza ji je spolzela po upadem licu. Tudi tukaj bi veljal pregovor: Oče lahko preživi devet sinov, devet sinov pa očeta ne more.

Mestne manire

Dne 15. decembra je šla moja hčerka v spremstvu neke tukajšnje gospe, trgovke po poklicu, v Ljubljano, gospa po svojih poslih, moja hčerka pa k zdravniku.

Šli sta v neki boljši lokal, da se malo okrepčata. Ker je venomer deževalo in snežilo, gospa je pa morala po svojih opravkih, je naročila moji hčerki, naj jo kar lepo na toplem pod streho počaka. Tako je tudi storila.

Pa pride v lokal neka gospodična z gospodom in začne mojo hčer za smehovati, češ kakšnega gosta imata danes ta lokal, samo enega, pa takšno mlado frajlo in tako dalje. Otroci, bolj pameten ko zasmehovalka, je stopil ven pred vrata, da tam počaka. A tudi tu ni imela miru. Prišel iz lokala ji je frklja spet nagajala, češ, ali je vratarka, kako mlado vartarko ima danes ta lokal, in ne vem, kaj še vse.

Ker je bilo otroka sram in ni vedel kam, je odšla na postajo, gospa jo je pa potem vsa v skrbeh iskala po mestu, preden jo je našla na postaji.

Ne vem, kaj si je ta zasmehovalka mislila, da je morda kakšna prost... ali kaj. Dekle je staro 13 let, bila je dostojno oblečena, prosjačica ni od nikogar nič, torej mislim, da bi se tisti frklji ne bilo treba obregovati obno ter jo pognati ven na dež.

Več bistroumnosti in olike sem vedno prisodil mestnim gospodičnam, ki že zahajajo z gospodi v javne lokale, a sem se zmotil. Vidim, da so naši otroci z dežele bolj pametni.

Priporočam vsem takim dovtipov, burk in smeha željnim ljubljanskim gospodičnam, da si podobno zabavo poiščejo v kaki zakoniti krčmi med vinski bratci in ne pri otrocih.

Oče

MEDICEJČEVA LJUBICA

Resnična ljubezenska zgodba iz časov beneške republike

3. nadaljevanje.

Poveljnik se je moral pošteno truditi, da je staknil njenega moža, Pietra Bonaventurija. Viteški stotnik mladi ženi ni povedal, da je moral iti samo za alkoholnim vonjem, kajti to je bila najzanesljivejša sled za Pietrom Bonaventurijem.

Pietro je bil nemala presenečen, ko je pred seboj v pivnici zagledal poveljnika mestnih hlapcev. Ta ga je dobil pri kvartanju s krčmarjem, mesarjem, mlinarskim klapcem in dvema pekoma. Hitro mu je zapovedal, naj gre z njim, kajti mučno mu je bilo gledati plemiča v takšni družbi.

»Hej, kaj naj pa to pomeni?« je nezaupno vprašal Pietro. »Z vami nisem še nikoli metal kvart,« je nekoliko prijazneje nadaljeval, »in ako zahtevate, naj grem z vami, mi morate pač povedati, kam in zakaj!«

»Vojvoda zahteva, naj se vi, gospod Pietro Bonaventuri, in vaša žena, takoj zgledita na dvor! Pojdite torej z menoj!« je kratko in jedrnat odrezal poveljnik Pietrovo žlobudranje.

V veliki, razkošni sprejemni dvorani stare palače sta vojvoda Cosimo in njegov sin Francesco pričakovala mladi par, ki je izrazil preprič z beneške republike. Mlada dva sta v predsobju čakala, kdaj se bodo odprla velika vrata, držča v sprejemnici. Zaradi varnosti je poveljnik odredil, naj njegovi hlapci zakonca varno čuvajo in nadzorujejo.

Na prvi pogled Bianca in Pietro nista bila tako neenak par. Pietru je bilo komaj ena in dvajset let. Njegova kavalska obleka, posneta po španski noši z ozkimi hlačami, kratkim sukničjem in majhnim bodalom za pasom, se mu je prav čedno podala. Toda njegovo, navadno tako živahno in objestno vedenje, se je namah umaknilo vse pregloboki ponižnosti, tako zelo podobni podložniškemu strahu.

Bianca je komaj še toliko utegnila, da je oblekla svojo benečansko nošo. Ali je mar slutila, da bo takrat imela prvič priložnost pokazati izkušenim očem svojo bujno, čudovito lepoto?

Najprej so poklicali v sprejemnico Pietra. Ko je zagledal vojvodo Cosimo, je takoj padel predenj na kolena.

»Vaša visokost je slišala o najini smoli,« je pričel jecljati sicer tako zgovorni in gostobesedni Florentinec. Še preden ga je kdo povprašal po besedi. Prisegam, da sem samo iz ljubezni storil svoje dejanje, samo strast me je prisilila, da sem Cappellov hčerko odpeljal iz njene rojstne hiše! Zal mi je, da je zato med moje domovino in beneško republiko prišlo do nesporazuma. Premalo sem pretehtal svoje dejanje, prosim vas, odpustite mi! Upam, da je vaše veličanstvo izvedelo, da sem skušal svoj greh popraviti, saj sem se z dekletom v florentinski cerkvi še enkrat postavno poročil.«

Pietro bi rad še dalje govoril in v njegovo čast moramo priznati, da je sklenil reči kakšno dobro besedo za

svojega strica, ki je po nedolžnem trpet v beneških svinčinih ječah.

Vojvoda Cosimo je pa le zdolgočaseno in nejevoljno zamahnil z roko.

Pobit se je Pietro splazil proti vratom, kjer je že njegova žena sredi med dvema hlapcema čakala na vojvodovo povabilo.

Cosimo je namignil Bianchi, naj vstopi. Don Francesco, ki je dotlej stal ob oknu, zastrtim z brokatnimi in čipkastimi zastori, je tedaj stopil za očetov stol.

Prestolonaslednik ni bil posebno lep človek: bil je srednje velike postave, nekoliko vdrt ob sencih in krivih nog, ki jih je pa z visokim očetovim stolom spretno skrnil. Dobro se mu je podala samo svečana španska narodna noša; v njej je bil videti dostojanstven in lep.

Bianca Cappello je počasi stopala po težkih bizantinskih preprogah proti prestolu. V njeni na prvi pogled skromni pojavi je bilo vendar nekaj nenavadno plemenitega in ponosnega. In vendar je bila tedaj lepa Benečanka komaj vzvelela ženska, polna nežne lepote, brez slehnarne spogledljivosti.

Vojvoda Cosimo se je hotel nekoliko pošaliti, toda ko je Bianca Cappello stopila predenj, še pomislil ni več na svojo namero. Ljubka Benečanka, z vncem zlatih las, ki so bili v Florenci tako redki, se je brezhibno priklonila, potlej se je pa nehote ozrla po kakšnem sedežu. V hiši njenega starega očeta je vojvoda Cosimo še kot majhen deček preživel nekaj bežnih dni. In pošteno in pravično je bilo, da je vojvoda v zameno za posteljo svoji gostji ponudil stol.

Še preden je pa vojvoda Cosimo izrekel svoj ukaz, je že don Francesco pograbil stol, ki je stal ob bližnji steni, in ga je z viteško kretnjo ponudil mladi Benečanki. Potlej je prestolonaslednik prijel še za en stol, ga priklonil bliže k Bianchi in kot pravi kavalerji sedel na levo stran svoje dame.

Zahvalila se mu je z nežnim smehljajem. Vroč pogled iz njenih skrivnostnih oči je ošinil njegovo temno glavo. In ta bežni pogled je zadoščal, da je srce dona Francesca nemirno vztrepetalo.

»Saj to je ekoraj tako, kakor da bi bili na rodbinskem posvetovanju,« je smeje se menil stari vojvoda.

»Izbrali ste si slab čas za prihod v Florenci,« je prijazno dejal princ. »Kako vam ugaja naš Markov trg? Vaš je razkošnejši — naš pa iskrenješi,« je pristavil pomenljivo.

Bianca je preslišala ost v njegovih besedah.

»Visokost, dovolite mi, da spregovorim pošteno in odkrito,« je odvratno pristopila in uprla svoje velike oči v vojvodo. »Izobčena tučka sem in iščem zavetišča v močnejši medicijki hiši. Vsak dan pa drhtim ob misli, da bo krvavi denar, ki ga je beneška republika razpisala za glavo mojega moža, plačal izdajalski meč, ki bo lepega dne predrl njegovo srce. Izobčili so me in zdaj sem brezdomka, toda bolj ko to me peče morilski denar, razpisan na glavo mojega ljubljenega moža!«

Njen pogled je proseče obtičal na bledem obrazu princa Francesca.

»Bog nas varuj tega!« Vojvoda je nejevoljno udaril z ного ob tla. »Pod varstvom Medicijčev se vam pač ni treba bati zavratnih morilcev!«

»Kdo pa ve, da me varujejo Medicijci?« je tiho vprašala Bianca, kakor bi govorila sama s seboj.

»Visokost, moj oče,« je brž odgovoril princ Francesco, »ako dovolite, bom še ta teden večkrat dokazal, da je Bonaventurijeva hiša pod osebnim varstvom vojvode Cosima in njegovega sina!«

Vojvoda je presenečen pogledal svojega sina. Francescovo zanimanje za to zapleteno zadevo se mu je zdelo prenagljeno. Nu, pa naj bo to čisto njegova stvar.

»Kadar bom odsihmal jahal h konjušnicam,« je vneto nadaljeval princ Francesco, »bom vselej ustavil svojega konja pred Bonaventurijev hišo in pozdravil našo lepo gostjo.«

Vstal je in se priklonil pred Bianco z globokim španskim poklonom.

Samo za trenutek se je zdela, da je čez nežne Bianchine črte zletel zmagovalen smehljaj. Potlej je pa vstala, se globoko in ponižno priklonila pred vojvodo in še enkrat pred princem, kakor da bi se hotela tako zahvaliti za nenavadno čast, ki sta ji jo pravkar izkazala.

Princ je nepremično strmel v zlato klasje njenih plavih las, v globoki izrez baržunaste beneške noše in v snežno-belo polt, ki se je belila izza temnih čipk. Nato se je ustavil njegov pogled na dvojici sinjezelenih oči, ki so tako zaupno in skrivnostno počivale na njegovem obrazu.

»Zahvaljujem se vam, visokost,« je zaspešala Bianca in se obrnila k vojvodi. »Izgubila sem Benetke in pridobila sem si Florenci. Odslej bom prava hčerka tega lilijanskega mesta.«

Zdaj je bil stari vojvoda prvič nekoliko v zadregi; razgovora z lepo Benečanko si spopetka pač ni tako predstavljal. Vseeno je ljubeznivo pokimal in dal znamenje za odhod.

»Zahvaljujem se vam, don Francesco,« se je Bianca še enkrat priklonila pred prestolonaslednikom.

»Jutri ob desetih! Ne bom pozabil ustaviti svojega konja pred vašo hišo, donna Bianca,« je zaklical princ.

Zadel ga je vroč pogled, ki ga vse do ranega jutra ni mogel pozabiti.

Florenca je spet imela svoje presenečenje in mestni opraviljci so imeli dosti dela: don Francesco de Medici se je do ušes zaljublil v lepo Benečanko Bianco Cappello in tudi mlada lepota njegove ljubezni ni odklanjala.

Več mesecev nato je Bianca Cappello v slavnostnem sprejedu korakala skozi bronasta vrata osmerokotne krstne cerkve San Giovannija. V naročju je ponosno nosila novorojenčka, njen mož, Pietro Bonaventuri in vse njegovo sorodstvo je pa tiho in s svetlimi obrazi korakalo za vrsto duhovnikov k starodavnemu krstnemu vodnjaku.

ZAKONSKI PREPIR

NAPISALA M. UHLOVA

stvari v ročni kovčeg in povežnala klobuk na glavo. Potem je za trenutek pomislila, nato je pa vzela kos papirja in napisala:

»Ernest! Najina poroka je bila zgrešena. Odpeljem se nazaj k mami. Po svoje stvari pridem prav kmalu, če se mi le ne bo treba bati, da bi te srečala, Karla.«

Poslovilo pismo je položila na Ernestovo pisalno mizo in šla, ne da bi poprej žalostno pogledala malo udobno trisobno stanovanje, kjer ji je bila sreča tako skopo odmerjena.

Medtem ko se je v taksiju peljala k svoji materi, se je premislila.

»Saj sem ti rekla!« bi jo zmagovalno sprejela mama. In Karla se je iznenada zavedela, da zdaj ne more stopiti pred mater. Taksi je ustavil. »Peljite dalje!« je vzkliznila vzniku. »Kamor koli pač.«

Čez kakor pol ure se bo Ernest vrnil iz urada in bo našel njeno pismo. Kaj bo neki počel? Ali ga bo kaj potrolo? Ali bo obupal? Kaj bi dala, če bi ga lahko opazovala! Zdjaki se je domislila. Odprla je okno in povedala šoferju svoj naslov.

Nekaj minut pozneje je odprla vrata svojega stanovanja. Sreče ji je razbijalo. Ne! Ernest se še ni vrnil. Ročni kovčeg je skril v šrambo, potlej se je pa hitro splazila pod posteljo. Od onod bo Ernesta lahko na skrivaj opazovala. Komaj je smuknila v to tesno in neudobno skrivališče, je že zaslišala, kako je Ernest odprl stanovanjska vrata.

»Karla!« je poklical in njej se je zdelo, da je bilo v njegovem naglasu nekaj nežnega in boječega.

Odprl je vrata.

»Karla!«

To pot je bil klic nedvomno plašen, celo osupel. In potem je videla, kako je planil k pisalni mizi. Zagledal je pismo.

Karla je izpod postelje previdno oprezovala. Videla je, kako je Ernest z boljšimi obrazom čital pismo, potlej je pa kar s cela padel na stol. Videla je, kako je z levico še zmerom držal krasen šopek cvetlic. In potem je iznenada vstal. Okoli ust mu je zaigral zadovoljen nasmeš in veselo žvižgaje je odšel v sosednjo sobo.

Karla je slišala, kako je obračal številke na telefonu.

»Pozdravljena! Tukaj Ernest. Kako se imaš?... Kaj je novega?... Cel kup. Na primer, Karla me je zapustila. Da. Danes... To ti bom rajši osebno povedal. Ali imaš dreve čast?... Imenito! Potem pojdeva lahko skupaj večerjat... Krasno! Zelo me veseli. Oblečem se in potem pridem pote. Torej na svadenje!«

Karla je divjala. Takšna je torej bila Ernestova ljubezen! In med tem ko se je vrnil nazaj v spalnico in se zadovoljno oblačil, je ona ležala v bolestni tesnobi pod posteljo in Ernest se je upal sesti nanjo, da so se žimnice vdale in bi jo bil ekoraj zmečkal. Karla bi najrajši na ves glas zakričala, toda Ernestu ni marala privoščiti zmagoslavlja nad svojim ponižanjem. Zdelo se ji je, da je trajalo celo večnost, preden se je Ernest oblekel in odšel. Okerno in z razbolelimi udi se je Karla priplazila izpod postelje. Njen pogled je obtičal na njenem poslovnem pismu. Ernest je bil pripisal nekaj vrstic:

»Videl sem te pod posteljo. Hitro se obleci. Počakam te spodaj, da te popeljem na pravno večerjo.« (r. l.)

NEGRO-bonbon

deluje zanesljivo
proti hripavosti

Proizvajata:

Braća RUFF, tvornica čokolade
SUBOTICA

Kmalu nato je iz nežne roke nekega menih zdrknilo belo fižolovo zrno v težko hrastovo skrinjo, ki je v njej ležalo že nešteto takšnih belih zrn — znamenje, da je novorojeno in pravkar krščeno dete deklila.

Prav isti menih je počasi odkorakal na drugo stran krstne cerkve in vzel iz prav takšne skrinje črno fižolovo zrno. Odprl je težka cerkvena vrata, da se je svetloba v zlatih šopih vsula v temno cerkev, stopil na prag, zdrobil fižolovo zrnce med dvema prstoma in razsul prah golobom, ki so se sončili pred cerkvijo.

Pred kratkim je bil namreč v strahotnih svinčinih beneških ječah izdihnil svojo trpinčeno dušo ugledni Florentinec iz Bonaventurijeve družine. Ne vojvoda, njegov zaščitnik, ne banka Salviati, ki ji je služil, ga nista mogla osvoboditi iz maščevalnih beneških krempljev.

Bianca pleše pred poročnim parom

Po cestah in trgih, po mnogoštevilnih mostovih in mostičkih mesta Florence se je tisti decembrski dan v letu 1565. gnetlo nešteto veselo razgibanih ljudi.

Kakor da bi jih gnal tok ogromne reke, so se prerivali po ulicah in divje vpili: »Palle! Palle!« ali pa »Avstria! Avstria!«

Vse to je veljalo mladi nadvojvodinji Ivani, nemški cesarični, ki je danes slavila svojo poroko z donom Francescom de Medici, prestolonaslednikom in regentom na florentinskem prestolu.

Vojvoda Cosimo je prihitel iz svojega toskanskega dvorca in je menda pustil tankaj s svojimi ljubici tudi svoj protin, medicijško dedno bolezen. Uradno je že prepustil državno upravo svojemu sinu in regentu Francescu, toda sem in tja je le še posegel v si novo vladno, hoteč izboljšati gospodarstvo tega »španca«, kakor je rad svojega ljubljena v šali imenoval.

To je bil dan najvišjih časti za medicijško družino; ta dan so Medicijci dostojno kronali svoj dvig iz cehovske plemiške lekarniške rodbine v eno najuglednejših vojvodskih hiš. Iz črnega plašča meščanske ponižnosti v hermelinsko ogrinjalo grofovske časti. Nekoč, zdavnaj že, se je neki medicijški bastard tudi poročil s cesarjevo hčerko, toda na to zabrisano poglavje svoje zgodovine se niso Medicijci nič kaj radi spominjali.

Dalje prihodnjič

Njen rojstni dan

Napisal E. Halasz

Ze na večer pred svojim rojstnim dnem je bila Agata nekam sanjavo razpoložena in to razpoloženje jo je potem na njen rojstni dan še bolj prevzelo. Tako, kakor nemara mnogi izmed nas, si je bila tudi ona na ta dan dejala:

»Spet sem se za leto dni postarala...«
To pot je slavila svoj pet in dvajseti rojstni dan. Ze tri leta je bila poročena in je zelo udobno živela ob strani moža, ki jo je ljubil nad vse.

Od življenja ni terjala nikakšnih velikih zahtev, samo to je želela, da bi jo njen mož prisrčno in zmerom enako ljubil. In v svojem možu je znala nase tudi prikleniti. Ne mogče s skrbnim krpanjem perila in šivanjem nogavic. To delo, simbol vsake preproste gospodinje, je prepustila služkinji.

Mlada gospa si je bila v svesti in celo zelo ponosna je bila na to, da jo je njen mož tudi zdaj še prav tako ljubil, kakor prve tedne njunega zakonca. Zmerom je bil ljubezniv, nežen in pazljiv, posebno pa še na njen rojstni dan ali pa na obletnico njune poroke.

Tiste dni je bilo stanovanje že zgodaj zjutraj okrašeno s cveticami. Povsod so bile krizanteme, vrtnice, namagljivi. Mož ji je s toplimi besedami čestital in jo je prisrčno poljubil. Tudi z darili jo je navadno razveselil. S kakšnim okrasom, s knjigami ali s čimer koli že. Toda to je prišlo pri njej v poštev šele na drugem mestu. Važno, dobrodejne in obenem mile so ji bile krizanteme, vrtnice in nageljni. Njene najljubše cvetlice!

Cutila je, da se njen zakon zaradi izdatkov za cvetlice razlikuje od drugih zakonov. Njene prijateljice, ki so še prav tako šele mladoporočence, dobe za svoj rojstni dan od svojih mož blago za obleke, električne kuhalnike ali pa druge praktične stvari. Njo obdaruje mož s cvetjem...

Letos je Agata zvečer pred svojim rojstnim dnem o teh stvareh dolgo premišljevala. Dobro ji je bilo, če je (Nadaljevanje na 8. strani)

Razširjenje našega tekmovanja

„Metka se moži“

K našemu nagradnemu tekmovanju »Metka se moži« smo dobili kopico vseh mogočih odgovorov. Mnoge gospodinjke našega vprašanja in naših pogojev niso čisto razumele, druge so jih nekoliko po svoje prikrile, iz vseh odgovorov vejata pa veselo do življenja in neomajna volja do dela in borbe.

V svoji uredniški mapi sem uredila in zbrala te odgovore, žal jih mnogo izmed njih ne bomo mogli več natisniti, ker nam zelo primanjkuje prostora in ker ne ustrežajo vsem našim pogojem in zahtevam. Med temi pismi sem pa našla nekaj čudovito vernih prič današnjega življenja, z vsemi njegovimi krizi in težavami. Ta pisma, čeprav nekoliko drugačna, kakor sem si jih v začetku predstavljala, mi bodo zmerom mila in draga, saj so bila mojemu srcu takoj zelo blizu.

Iz doslej poslanih odgovorov smo utegnili razbrati, da s 1200 din žive po največ delavske in le nekatero skromne, prav skromne uradniške družinice. Seveda je zaslužek pri nekaterih družinah še bolj skromen in pičel, toda zavedati se moramo, da tega zaslužka pač nikakor ne smemo smatrati kot merilo za današnje življenje. Iz uradniških družin smo dobili le malo odgovorov in prav zato smo se odločili, da bomo naš natečaj razširili.

Tudi uradniškim ženam in gospodinjam nameravamo dati priložnost, da bodo pokazale, kaj znajo in morejo. Nikakor ne bomo življenjskega standarda znižali na ljubo skromnosti in varčnosti; pravilnejše je, da bi se na podlagi naših odgovorov prepričali, kakšen je življenjski standard naših delavskih in uradniških družin.

1200 dinarjev res ni veliko in vzlic temu, da so odgovori, ki smo jih dobili, na splošno optimistični in upadli, utegnemo med vrsticami razbrati, koliko truda, skrbi in neprebranih noči stane ubogo gospodinjstvo preprosto in na sleherni dinarček vezano življenje. Nekateri so nam tudi odkrito pisali, da si s takšno skromno vsotico ne bi upale prirediti življenja.

Zato smo se odločili, da bomo naše tekmovanje primerno razširili in dali priložnost vsem tistim, ki s 1200 dinarji ne morejo ali pa nečejo prirediti zakonskega življenja, da bodo pove-

dale, s koliko denarja bi si uredile prijeten in udoben domok.

Naše novo vprašanje se torej glasi:

S koliko denarja mesečne plače lahko živita dva človeka?

Pogoji za to razširjeno tekmovanje so isti, kakor so bili doslej. Najboljše izmed novih odgovorov bomo spet natisnili, hkrati bomo prinašali pa še dobre odgovore prejšnjega tekmovanja. Najboljši odgovori bodo imeli tudi pravico do tekmovanja pri petih nagradah po 100 din.

Nikakor nismo hoteli z našim gospodinjstvom tekmovanjem sugerirati našim dekletom, da je življenje s 1200 dinarji nad vse prijetno in rožnato. Hoteli smo pa izvedeti, kako si pač mlada žena, ki je imela toliko poguma, da je skočila pri tej plačici v zakonski jarem, uredi življenje. Mislimo, da se nam je to tudi posrečilo, kajti nihče ne more tajiti, da je v odgovorih, ki smo jih dobili, skritih mnogo zlatih resnic za življenje.

Vabimo naše bralke iz uradniških slojev, naj kar hitro primejo za pero in nam odkrito opišejo lepote in težave uradniškega življenja pri plači, ki jo imajo, in pri plači, ki se jim zdi najnižja za dostojno življenje. Morda se bo kolo sreče in življenja letošnje leto vendar obrnilo na boljše, morda bo ta prešmentana kriza vendarle odnehala in morda se bo življenjski standard vendarle nekoliko popravil. Potlej nam je pričakovati vsaj nekoliko neskrbnejšega in vedrejšega življenja. Dekleta se bodo spet z veseljem opirale kuhinjske in pralnice, čeprav seveda ne bodo vsega življenja posvetile samo gospodinjstvu, temveč se bodo zanimale tudi za delo svojih mož, za vzgojo svojih otrok in za kulturno in socialno življenje. Uboge gospodinjke se bodo lahko odpočile, marsikatera si bo spet utegnula »privoščiti« služkinjo ali postrežnico, očetje bodo spet zvečer dobre volje in bodo svojo družinico lahko sem in tja razveselili s kakšnim darilcem. Seveda ne smemo pozabiti na neizogibne »pipice«, »cigarette« in »četrtce«. Upajmo vsaj, da nam bo letošnje leto prineslo izboljšanje, in v tem upanju nam napišite odgovor na vprašanje:

S koliko denarja mesečne plače lahko živita dva človeka?

Saška

naj trikrat ali pa petkrat, potlej pa noge z raskavo brisačo dobro zmasiraj in pojdi spat. Čudila se boš, kako prijetno tople bodo noge po takšnih kopelih in kako ugoden občutek se ti bo razlil po vsem telesu.

»Mi je že ljubši grelec, kakor vse te ceremonije,« bo dejala ta ali ona. Motiš se, ljuba moja, z grelcem si nikoli ne boš pozdravila mrzlih nog! Grelec jih samo ogreje, ne odpravi pa vzrokov te nadloge; le kadar izginejo vzroki kakšne bolezni, izgine kmalu za njimi tudi bolezen sama. (n)

Naša kuhinja

KAJ BO PA TA TEDEN NA MIZI?

Četrtek: Zelenjavna juha, jabolčni kolač. — **Zvečer:** Sirovi vlivanci, solata.

Petek: Zelenjavne štručke s krompirjevim pečenjakom, cmoki, nadevani z marelično mezgo. — **Zvečer:** Sardelni riž*.

Sobota: Hrenovke z gorčico, krompirjev pire, kompot iz suhega sadja. — **Zvečer:** Krompirjev zavitek s paradižnikovo omako.

Nedelja: Telečji zrezki, pečen krompir, zelena solata s fižolom, jabolka v vrečicah. — **Zvečer:** Krvavice s kislim zeljem.

Ponedeljek: Goveja juha z rižem, govedina, krompirjev pire, korenje v omaki. — **Zvečer:** Goveji golaž s krompirjevim cmoki.

Torek: Goveja juha z vlivanci, čebulna omaka, krompirjev pire, govedina. — **Zvečer:** Škelyjev golaž.

Sreda: Fižol s kislim zeljem, jabolčna gibanica. — **Zvečer:** Svaljki z vranično omako**.

Pojasnila

* **Sardelni riž:** Zberi 40 dkg riža; na 8 dkg presnega masla zarumeni nekaj drobno narezane čebule, dodaj potlej riža in nekaj zelenega peteršilja in riž tako dolgo mešaj na ognju, dokler ne dobi svetlorjave barve. Zdaj dodaj še enkrat toliko vode, kakor imaš riža, dodaj ščepec soli, riž pokrij in ga daj v pečico. Ako se je voda že poprej pokuhala, je boljše, ako riž zaliješ s še nekoliko vroče vode. Pripravljeni riž podmeti z dvema ali tremi očisteni sardelami, ki si jih pretlačila s 3 dkg presnega masla skozi tenko sito. K rižu serviraj kisle kumarice in kisle gobice.

** **Vranična omaka:** Zarumeni na 6 dkg masti ali margarine drobno narezane čebule in nekaj sesekljane peteršilja, potlej pa dodaj 20 dkg očisteni in pretlačeni vrani. Ko postanejo vrani sive, dodaj žlico moke, dobro zmešaj, zalij nato z govejo juho ali vodo, začni s soljo in poprom in omako dobro pokuhaj. Serviraj k cmokom ali svaljkom.

Kako bomo hranile in kupovale v letu 1938.

Najprej vam moram povedati, da imam prav malo denarja, vendar pa dovolj, da skromno živim in da se čedno oblečem. Moja prijateljica Ančka pa meni, da sem za »toliko« denarja še zmerom premalo lepo, elegantno in moderno oblečena. Zapretila mi je, da me bo koj v začetku novega leta vzela v strogo šolo. Včeraj je pa ravno prišla k meni v vas in takoj sva pričeli kovati načrte za najino gospodarstvo v letu 1938. Morda bodo ti načrti tudi vas zanimali, zato naj jih kar hitro prelijem na papir.

Najprej sva sklenili, da bova kar najskrbneje skušali popraviti napake, ki sva jih doslej zagrešili. Jaz sem imela namreč navado, ali bolje, razvado, da sem kupovala za vsak kos obleke samo najboljšo blago, Ančka je pa kupovala vse vprek, samo da je bilo na pogled lepo in za mojnikec poceni. Dognali sva pa, da je to napačno gospodarstvo. Zdaj si bova tako uredili: za plašč, pa naj si bo zimski ali pomladni, si bova kupili zmerom zelo dobro blago, kajti plašč mora trajati več let in ne sme izgubiti svoje elegancije in lepe črte. To je možno le, ako je blago trpežno in ako je kroj dober. Pri slabem blagu pa ni mogoče paziti na brezhibnost kroja. Prav tako bova trpežno blago kupovali tudi za kostime in vsaj za eno zimsko volneno obleko. Kostim mora imeti prav isto trpežnost kakor plašč, saj nam mora prav pogosto nadomeščati plašč. Za dobro blago pri eni volneni obleki sva se pa odločili zato, ker ni prav nič prijetno, ako se obleka preveč posedi, potlej ne dober kroj ne lepa barva nimata nikakšnega učinka. Pozimi pa dosti sedimo, bodiš v kavarni, bodiš v gledališču in tako nam je dobro blago neobhodno potrebno.

Blago za poletne obleke je lahko cenejše, kajti te obleke lahko večkrat peremo in likamo. Zato sva tudi medve z Ančko sklenili, da si bova nakupili več poletnih oblek iz preprostejšega blaga in da bova kupovali zmerom le pralna blaga. Obleki si bova šivali sami, kajti poletni kroji so lahki in preprosti. Ako se nama bo kaj ponesrečilo, škoda tako ne bo prevelika in skvarjeno obleko še zmerom lahko porabiva za dobro bluzo.

Zmerom so mi nogavice delale mnogo skrbi. Zdaj bom tudi tukaj uvedla nov in natančen red. Kupovala si bom le nogavice boljše vrste in to zmerom po dva para v isti barvi; iz dveh slabih parov lahko namreč še pogosto narediš en dober in cel par — seveda le, ako so nogavice iste barve. Hkrati z nogavicami bom vedno kupila tudi prejšnjo za krpanje, kajti večkrat se nam v nogavici naredi luknjica mnogo prej, kakor smo pričakovali. Ako nimamo tedaj istobarne prejšnje takoj pri roki, odlašamo in jo nameravamo kakor hitro mogoče kupiti, med tem se pa luknjica razraste v veliko luknjico in potlej, zbogom lepe, nove nogavice!

Modne malenkosti, pasovi, pahovke, zaponke, gumbi itd., nam bodo vzele sicer precej časa, a manj denarja.

Važno je namreč, kako te malenkosti izbereš, kako jih prilagodiš drugo drugo, ne pa, koliko denarja zanje izdaš. Pahovke bomo izbrale pisane in peštre, živobarvne in vesele, kajti obe skupaj z Ančko imava komaj štiri-deset let. Zaponke so tudi lahko nekoliko »svojevrsne«, prav tako gumbi in pasovi. Zdaj, ko smo še mlade, si smemo dovoliti marsikaj, kar nam bo morda že čez dobrih deset let prepo-vadano.

H koncu sva pa z Ančko še sklenili, da bova posebno pazili na tri stvari: na klobuke, na čevlje in na perilo. Klobukov se ženska neverjetno hitro naveliča in to ubogi moški menda res brdsko občutijo pri svojih mošnjic-kih. Kajpak z Ančko nisva nič boljši od naših sester, zato sva sklenili, da si bova klobuke sami prenašali. Morda nama bo tudi ženski kotiček v našem Tedniku sem in tja prijazno pri-skočil na pomoč. Perilo si bova prav tako delali sami in sicer iz moč-nega, tenkega in čisto pralnega blaga. Samo za zelo ozke poletne in plesne obleke si bova kupovali perilo iz svi-lenega trikoja.

Pri čevljih ne smemo gledati na de-nar, pravi stroga Ančina zapoved. Mislim, da se ne bomo kesale, ako se bomo ravnale po njej. Slabi čevlji kaj kmalu izgube dobro obliko in v grdih čevljih tudi najlepša nožica ne pride do veljave. S čevlji vred bova zmerom tudi takoj kupili primerna kopita in primerno mast, obenem bova pa še vprašali prodajalca za svet, kako naj čevlje kar najbolje negujemo. Če bo le mogoče, si bom kupila ene športne čevlje za izlete in za slabo vreme, ene irhaste (semiš) s polvisoko peto za lepo vreme, za popoldanske obiske itd., in ene črne za visoko peto za ples.

Plesne obleke delajo posebno Ančki mnogo bridkih uric, kajti Ančka mora biti povsod »zraven«. Odločila se je torej za dolgo obleko iz temnomo-drega krepa in da je ne bi prehitro spoznali, ako jo bo večkrat oblekla, jo bo okrasila z različni živobarvnimi okrasji in z bolerom. Jaz si bom namesto plesne obleke rajši kupila lepo krzno, ki ga bom lahko snemala in pripenjala na zimski plašč, pa tudi še na pomladni kostim.

Pomoč v zadregi nam bodo pa ple-tenine. Vsaka ženska si lahko samo iz pletenin ustvari kar najpopolnejšo gar-derobo. K lahnemu pomladanskemu krilu si bom naredila več bluz iz ten-ke volne, pozimi pa nikakor ne bom mogla pogrešati klasičnega sviterja in ljubkega telovnika in tudi ne pisane smučarske garniture. Ančka si name-rava splesti ljubko čepico in športne rokavice, jaz si bom pa rajši naredila usnjene rokavice po kroju, ki ga bo na pomlad priobčil ženski kotiček »Družinskega tednika«.

Vidite, tako misliva z Ančko hraniti in kupovati v letu 1938., vsaj kar se obleke tiče. Mislim, da bodo najini načrti še za marsikatero uporabni, kajti nespametno varčevanje je manj vredno kakor pametno zapravljanje.

Simona

Zimska nadloga — mrzle noge

Človek se silno neugodno počuti, ako ima mrzle noge. Ponoči se zbudi in dolgo ne more zaspati, podnevi ga pa spreletava mrzla po vsem telesu. Znano je, da se ljudje, ki imajo mrzle noge, kaj hitro nalezajo nahoda in prehlada.

Kaj je vzrok tej premraženosti v no-gah? Odgovorimo lahko prav na krat-ko: slab krvni obtok. Kri prepočasi in leno kroži, ker ni čista. Tako si tudi laže razlagamo dovzetnost za na-lezljive bolezni pri ljudeh, ki imajo mrzle noge. Hkrati po spoznamo tu-di, da je edini res uspešni pripo-moček za zdravljenje mrzlih nog či-ščenje krvi in poživitev krvnega ob-toka.

Ljudje si navadno napak zdravijo mrzle noge. Najnavadnejše zdravilo, menijo, so topli čevlji in tople nogav-ice. Prav in dobro je, ako smo po-zimi toplo oblečeni in obuti, toda s takšnim zdravilom zlu ne pridemo do korenin! Zavedati se moramo, da prihaja toplota v naše noge od znotraj in ne od zunaj. Toplo obuvalec ima torej le en sam namen: varuje noge, da svoje toplote ne izgube. Pretopele nogavice bi utegnile noge samo razva-diti, da bi postale še občutljivejše za mraz.

Čevlji naj bodo zmerom dovolj pro-storni, da ne bodo ovirali krvnega ob-toka. Nogavice in sploh obuvalec naj bo suho; pogosto se ljudje v noge poté, imajo pa vseeno mrzle noge. To se zdi na prvi pogled protislovje, pa je res in še mučno je povrn. Pot se začne v nogavice, da poslanejo vlažne in mrzle. Ljudje, ki se v noge poté, morajo vsak dan menjati nogavice, če je le mogoče, pa še po večkrat. Ako si pa obuvalec zmočiš zunaj, v dežju in snegu, glej, da ga čimprej pre-menjaš!

Za ljudi, ki bolehalo za nervozo in slabokrvnostjo, so priporočljivi razni kričistilni čaji. Takšne čaje dobiš v vsaki lekarni za majhne denarce, zra-ven pa tudi navodilo, kako jih kuhati in piti. Čista, sveža kri je najboljši pripomoček za ozdravljenje mrzlih nog.

Onim, ki imajo res voljo in namen otresti se te zimske nadloge, svetuj-jem za pozdravljenje mrzlih nog izme-njalne kopeli. »Kaj je pa spet to?« boste vprašali. Nekaj čisto preproste-ga: kupi si dva škafa. Vsak večer ju napolni z vodo, toda tako, da bo voda v prvem škafu imela 40° Celzija, v drugem pa samo 15° Celzija. Drži zdaj

obe nogi okrog pet minut v prvem škafu s toplo vodo, potlej jih pa hitro vložni v drugi škaf s hladnejšo vodo in jih drži v njem 20 sekund. Izme-

Na naši sliki vidiš tri moderne in elegantne popoldanske obleke iz tankega, enobarvnega baržuna

Odgovor na naše tekmovanje

Spoštovano uredništvo!

Vašemu nagradnemu tekmovanju »Metka se moži« se pridružujem tudi jaz.

Moj mož je obrtniški pomočnik in ima 1.200 dinarjev čistih dohodkov. Smo trije člani družine, mož, sinko in jaz. Poročena sem devet in pol leta in vsak dan zapisujem izdatke.

Imamo na periferiji dokaj čedno, svetlo in zračno, prtično enosobno stanovanje z majhnim vrtičkom.

Hrano imamo dvakrat na teden postno, sicer meso z zelenjavo in kompotom. Porabim za špecerijo 250 dinarjev, mleko 80 dinarjev, slanina 50 dinarjev, meso 140 dinarjev, maslo, sir in drugo 20 din. Jajčka, krompir, jabolka, zeljate glave na-kupim jeseni, ker je cenejše. Ker imamo mesarja in trgovino v bližini, zelenjavo pa doma, grem na trg sa-mo enkrat na mesec. Sobo pospravim navadno med 10. in 11. uro. Podam vam približen tedenski jedilni list.

Ponedeljek: Zelenjavna juha, ri-zota, zeljnata solata.

Torek: Prežganka, jabolčni zavitek, kompot.

Sreda: Goveja juha, sladko zelje, pražen krompir.

Četrtek: Goveja juha, zrezek, špi-nača, krompir v pireju.

Petek: Krompirjeva juha, omleti, kompot.

Sobota: Kisla repica, krvavice, krompir v pireju.

Nedelja: Korenjeva juha, pečenka, pražen krompir, kompot, močnata jed.

Večerja: Kava in če kaj ostane od opoldne.

Obleko navadno kupujem srednje kakovosti, to je, ne preveč drago, toda trpežno. Domača obleka, otroško perilo sešijem sama, boljše stvari si dam v delo šiviljo ali krojaču. Čev-

lje dam narediti po meri, ker se mi zde trpežnejši.

Za kurjavo porabim na leto 4 me-tre drv, ki jih kupim od kmetja iz Polhovgradca, in 1 tono premoga, ki ga kupim pri trgovcu s kurivom. Za razsvetljavo nam služi električni tok, za kolikor se zniža poraba poleti, toliko se zviša pozimi.

Med razne gospodinjinske izdatke prištevam: naročnino za »Družinski tednik«, izdatke za sukanec, volno, gume, trakove itd.

Kar se tiče zabave, pa nima moj mož nobenih posebnih zahtev. Naj-rajši čita knjige. Ob nedeljah gremo pa v prosto naravo, da se razvedrimo in naučimo svežega zraka, proti večeru se vrnemo domov, kjer nas čaka malo boljše večerja; navadno jo pripravim že dopoldne.

Imam še drug izdatek, t. j. 100 di-narjev za svojega možička, ki vendar ne more biti ves mesec brez dinarja v žepu. Saj vendar potrebuje denar za cigarete, britvice, knjižnice, za nabavo orodja itd.

Ostane mi še na mesec 55 dinar-jev. Z njimi plačam zavarovalnino za primer požara (69 din na leto) in pogrebno društvo (24 din na leto). Drugo pa ostane za železno rezervo; je sicer malo, a vendar nekaj, ker na pokojnino se ne smemo preveč zanašati.

Vas pozdravlja Eva

NAUMANN KOLESA, MOTORJE in vse nado-mestne dele

dobite po ugodnih cenah in plačilnih pogojih pri

S. REBOLJ & DRUG

Ljubljana - Gospodarska 13

TEDNIKOV TEDENSKI LEKSIKON

Egiptu

je leta 1922. Velika Britanija priznala neodvisnost; dotlej je bil sicer na videz samostojna država, v resnici so pa imeli Angleži v deželi prvo besedo. Dejansko neodvisnost si je pa Egipt priboril šele z londonsko pogodbo z dne 26. avgusta 1936, čeprav si je Velika Britanija izgovorila še zmerom nekatere pravice, kakor n. pr. to, da sme z lastnim vojaštvom braniti Sueški prekop.

Egipt je velik za štiri Jugoslavije (994.300 km² [Jugoslavija 249.000 kvadr. kilometrov]), prebivalstva, v pretežni večini Arabcev in Turkov, ima pa samo 14,2 milijona. Njegova vladavina je ustavna monarhija; kralj Faruk I. bo šele 11. februarja dopolnil svoje 18. leto.

Nahas paša, predsednik egiptovske vlade, ki ga je mladi kralj te dni kratko in malo odslovil, je vodja tako imenovane vafdistične stranke (Vafid pomeni toliko kakor delegacije; stranka si je nadela to ime v spomin na poslanstvo Zaglul-paše, ki je šel leta 1919. na čelu posebne egiptovske delegacije v London zahtevati neodvisnost.) Vafidisti imajo v parlamentu absolutno večino (88 poslancev od 150). Zadnje čase se je tudi v Egiptu začel širiti fašizem, posebno med študenti (zeleni srajci). Nahas-paša se mu je odločno postavil po robu in je v obrambo pred zeleno-srajčniki hotel ustanoviti modre srajce — tedaj mu je pa kralj odredil svoj podpis pod zakonski odlok o ustanovitvi takšne polvojaške organizacije. Takrat se je prvič pokazalo v vsej ostroti nasprotje med obema najvišjima ustavnima činiteljema. Drugič je kralj nastopil proti svoji ministrskega predsedniku, ko mu je le-ta predložil v podpis imenovanje dveh zaslužnih demokratičnih politikov za senatorja — egiptovski senat šteje 100 članov, 40 med njimi jih voli narod, 60 jih pa imenuje kralj na predlog vlade — in je kralj njegov predlog gladko odbil. Faruk I. je voditelj vafdistov, da hoče okrniti njegovo oblast, Nahas-paša pa očita vladarju, da misli torpedirati ustavo in postaviti namesto izvoljenih ljudskih zaupnikov svoje miljenice.

vojvoda Aosta

novi abesinski podkralj (naslednik maršala Grazianija), je star 39 let. Njegov ded je bil od leta 1870. do 1873. španski kralj; njegov oče je bratranec sedanjega italijanskega kralja. Prince Amadej vojvoda Aosta — takšno je uradno ime novega abesinskega podkralja — je poročen s hčerjo vojvode Guiskega, pretendentu na francoski prestol, in ima dve hčeri. Ko se je vojvoda Aosta rodil, je kazalo, da bo nekoč še italijanski kralj, kajti kraljica Jelena je imela do takrat samo žensko potomstvo, Aostovi so bili pa najbližji kraljevi sorodniki. Šele šest let nato se je rodil prestolonaslednik Umberto. Aostova stalna rezidenca je bil do nedavnega tržaški grad Miramar, domovino avstrijskega nadvojvode Maksimilijana do njegovega odhoda v Mehiko. Novi abesinski podkralj je mnogo potoval po Afriki in govori razen evropskih jezikov tudi arabščino in nekatera črna narečja.

Bojkot

Japoncev je geslo vsega belega plemena. Beseda izvira od vpokojenega angleškega kapitana Charlesa Boycotta (okoli leta 1880), ki se je kot upravitelj posestev na Irskem s svojo neizprosno tako osvojal, da je »Kmetijska liga« proglasila nad njim bojkot, t. j. izobčila ga je iz svoje srede in ni marala imeti z njim nikakšnega opravila. Ljudstvo se je temu gibanju pridruživlo: nihče ni hotel več pri Boycotta delati, nihče sklepati kupčij z njim, nihče ni več z njim občeval. Nazadnje se je moral Boycott izseliti z Irskega. Danes se bojkot izvaja v nacionalnem pogledu, če katera država ne kupuje blaga bojkotirane države, in na socialnem področju, če ljudje ne kupujejo izdelkov te ali one industrije itd.

Problemi našega časa

Kako kitajska gospodinja kupuje šivanke

V zadnjem času je izšlo nekaj knjig, ki jih lahko čitamo s čistim užitek prav zato, ker jih niso pisali poklicni pisatelji, temveč praktični trgovci. Važno je tudi, da zveemo, kako vidijo svet trgovci.

Pisec najnovejše takšne knjige nam v njej prikazuje upravnika neke reklamne pisarne na Kitajskem; pri tem pa svoje pozornosti ne posveča v prvi vrsti kitajski filozofiji in zgodovini, temveč okolici, ki je v njih mogoče na kitajskem trgu razpečevati evropsko in ameriško robo. Pri tem se je moral pisec pogledati v dušo kitajskega ljudstva, globlje kakor marsikateri pisatelj.

Bodimo pošten. Filozofija? Politika? Seveda sta zanimivi in važni. V prvi vrsti hočemo pa živeti in da lahko živimo, moramo prodajati razno blago. Prav zato je ta knjiga za nas najzanimivejša, kar jih je kdaj izšlo o Kitajski.

Iz knjige priobčujemo kratko poglavje o važni zadevi: kako kitajska gospodinja šivanke kupuje.

Človek bi mislil, da so pri tako navadnem kupčijem blagu kakor so šivanke, prodajne metode po vsej zemlji enake, toda na Kitajskem je drugače. Ako bi bil to vedel pred nekaj leti, bi prihranil nekemu svojemu znanцу dobrošno vsoto denarja, ne pa da sem mu celo pomagal ta denar zapraviti. Ta znanec je iskal kakršno koli poceni blago, ki bi ga lahko svojim strankam dajal kot nagrado in s tem dvignil svojo kupčijo na polju, kjer mu je grozila konkurenca. Ta nagrada bi pa morala ustrežati določenim okoliščinam, kajti le tako bi bilo z njo mogoče doseči zaželeni uspeh. Biti bi moral blago, ki je po njem dosti povpraševanja, hkrati bi moralo biti pa lahko, majhno, poceni, pripravno za transport in dovolj odporno. Takrat sem menil, da bomo našo namero le s težavo uresničili, toda odločili smo se, da bomo napeli vse sile, in tako sem več pasje vročih popoldnevo preživel v vseh mogočih kitajskih trgovinah, iskaje pobude za uresničenje naše namere.

Ze sem nameraval puško vreči v koruzo, kar je lepega dne stopil v mojo pisarno neki mešetar. Menda ni bil poseben odprte glave, drugače bi bil pač lahko uganil, da reklama pisarna ni tržnica za vso mogočo ropotijo, ki je temu ali onemu uvozniku v napoto in ki bi se je rad za smešno ceno odkrižal. Mislil, da mnogi nesameti trgovci tako delajo, hkrati pa sklepajo izvrstne kupčije, ki pri bistrh trgovcih ne pridejo v poštev, ker so pač ti trgovci prebistri, da bi trčili čas s takšnimi nemogočimi stvarmi.

Menda je bil tedaj za našega nesametnega trgovca srečen dan, kajti govoril je s šivankami, z veliko pošiljko lepih nemških šivank, ki jih je iz katerega koli vzroka prodajal po smešno nizki ceni. Pozabil sem že zakaj, toda mešetar mi prav gotovo pravega vzroka ni povedal. Vsekako je bila pa cena silno zapeljiva. Zelo sem se potrudil, da bi bil videti kar najbolj ravnodušen, ko sem si zapisoval vse podrobnosti in ko sem si izbral nekaj zavojčkov za vzorec. Komaj je pa mešetar izginil za vrati, sem odšel k svojemu znanцу. Bil je prav tako kakor jaz trdno prepričan, da je usoda sama rešila naš problem. Zavojček, v njem pa dvanajst šivank različnih velikosti, je ustrezal vsem našim teoretskim zahtevam. Ta roba je dragocena za reveža, sprejemljiva za bogataša in porabna v vsakem gospodinjstvu. Cena je nizka in ko je znanec škotski posredovalec trgovska pogajanja končal, je še znatno padla.

Takoj ko smo razglasili nagrade in jih začeli razdeljevati, sem se pričel marsikaj o šivankah učiti. Vse šivanke, ki sem jih kdaj koli videl, so bile prav kakor naše, shranjene v zavojčkih, po dvanajst kosov različnih velikosti v enem zavojčku. Moj znanec, ki je bil dovolj velikodušen, da je z menoj delil odgovornost za bedasto napako, ki sva jo zakrivila, je bil prav takšnega mnenja kakor jaz. Skoraj v vseh drugih deželah, da prav v vseh drugih deželah prodajajo šivanke v zavojčkih, in menda je ni ženske, ki bi zavojček, ki ga je dobila kot nagrado, odprla in pogledala, ali je v njem tudi res vseh dvanajst igel. Drugače je na Kitajskem.

Star pogovor pravi, da podarjenemu konju ne glej na zobe, toda Kitajke tega reka menda nečisto poznati, kajti tudi če bi zanj vedele, se ne bi hotele odpovedati užitku, ki ga občutijo ob veseljem razburjenju pri svojih nakupovalnih sprehodih. Kitajci podarjenemu konju ne pogledajo samo v gobec in mu ne samo skrbno prestejejo zobe, temveč ga še pretehtajo in skušajo uganiti, koliko je vredna njegova diaka. Kitajska kupovalka noče prav nič tvegati. Ako

kupuje kos blaga, ne presoja njegove kakovosti kakor neprevide tovariše drugih dežel, samo s poskušnjo enega konca blagovne bale. Kaj še! Odvije toliko blaga, kolikor ga potrebuje, potlej pa s paznim očesom pregleda vatel za vatlom, da ugotovi, ali je res vse blago enako dobro.

In tako je Kitajka storila tudi z našimi iglami. Najprej je zavojček odprla, da se prepriča, ali je v njem tudi res vseh dvanajst igel. Ugotovila je, da je število točno, tedaj je pa opazila, da so igle neenake, ona pa vendar potrebuje samo eno velikost. Tudi že ni vse v redu. To mora biti peklena zvijača premetenega tujca, ki ji hoče obesiti dvanajst igel, ki je pa med njimi nedvomno enajst prevelikih ali pa premajhnih za vsakdanjo rabo. Kitajka se je obrnila do nesrečnega prodajalca, naj ji vendar dokaže svoj dobri namen in ji zamenja zavojček z drugim, ki bo v njem dvanajst igel prave velikosti. Seveda to ni bilo mogoče in trgovina je tako prišla ob eno stranko. To se je vsakokrat ponovilo in naposled so bili prodajalci že tako obupani, da sploh niso več hoteli dajati nagrad.

Na Kitajskem prodajo vsako leto okrog dva tisoč milijonov šivank. Ker vsakdo na Kitajskem potrebuje šivanke in ker jih na Kitajskem sploh ne izdelujejo, nam daje letna prodaja tega blaga nekaj zanimivih statističnih primerjav. Ako vzamemo, da vsaka Kitajka že od petega, šestega leta

dalje vse svoje dni na splošno preživi ob šivanju — ta ugotovitev je po mojem mnenju zanesljivejša od vseh mogočih statističnih števil — na Kitajski — lahko kaj hitro izračunamo, da porabi približno vsaka Kitajka na mesec eno šivanko. Ta račun nedvomno drži, kajti manjše število prav gotovo ne bi moglo biti v skladu z milijoni srajc, kril in drugih oblek, večje število bi pomenilo pa potratu pri nakupovanju, potrate pa Kitajka ne pozna.

Šivank ne prodajajo v zavojčkih, temveč posamič, ali pa kvečjemu po tri ali štiri skupaj. Vsaka kupovalka ve, katera velikost je zanj primerna, in zato druge velikosti zanj nimajo prav nobene vrednosti. Šivank, ki jih izdelujejo v Nemčiji ali pa na Japonskem, ne prodajajo v zavojčkih, ki so v njih vse igle enake velike. Zato smo torej z našimi lepimi šivankami imeli takšno smolo. Kitajki ponuditi zavojček šivank različne velikosti je prav ista, kakor ponuditi ji dvanajst čevljev z različnimi številkami. Ker more rabiti samo en par, ji ostalih enajstih števil ni mar. To je bil tudi vzrok, zakaj smo dobili dobre šivanke po tako nizki ceni. Nemški tovarnar, ki je hotel narediti na Kitajskem dobro kupčijo, se je bil pri tej pošiljki užel in ker svoje robe ni mogel spraviti v promet, jo je skušal tako prodati in premeteni Kitajci jo je obesil nam.

Kaj je konjska sila?

Zmogljivost strojev merimo s konjskimi silami. Pri tem zaznamujemo konjsko silo s črkama HP, ki smo ju povzeli iz okrajšave angleškega 'horse power' (konjska sila).

Na Angleškem že od zdavnaj razumejo pod konjsko silo napor, ki je potreben, da dvignemo v eni sekundi 550 funtov (okrog 250 kg) v višino enega čevlja (nekaj več ko 30 cm). To enoto so določili na podlagi preizkušnje, ki jo je naredil z velikim, močnim konjem izumitelj parnega stroja James Watt. V drugih deželah je konjska sila enaka tisti sili, ki je potrebna, da dvignemo v eni sekundi 75 kg 1 meter visoko.

Vprašanje je pa, v kakšnem odnosu je ta konjska sila, ki z njo merimo zmogljivost strojev, s pravo konjsko

silo. Nedavno so skušali na Angleškem odgovoriti na to vprašanje s preizkušnjo štiridesetih močnih, krepkih vprečnih konjev. Po dva in po dva so vpregli v dolgo vrv; ta je tekla čez neki hloč, ki so na njegovi drugi strani visele težke uteži. Najmočnejši par konj je vzdignil 2352 kil. Tako pride torej na vsakega konja 11760 kg, kar predstavlja seveda ogromno razliko v primeri s tistimi 75 kg, ki z njimi računamo konjske sile strojev.

To veliko razliko pa utemeljuje okoliščina, da pri tej preizkušnji niso upoštevali ne časa ne višine dviga. Ako bi upoštevali tudi ta dva činitelja, bi najbrže niti eden izmed tistih konj ne bil dosegel ene konjske sile naših strojev — dvig 75 kg v eni sekundi en meter visoko. (»N.F. Presse«, Dunaj)

ATENA IN ŠPARTA

Poglavje iz knjige »Totalna država — totalni človek, najnovejšega dela znanega zagovornika Paneprove R. N. Coudenhove-Kalergija.

Ideji totalne (popolne) države in totalnega človeka sta si stali nasproti pri koreninah evropske zgodovine, pri Šparti in Atenah.

Šparta kot komunistična aristokracija — Atene kot kapitalistična demokracija.

Špartanski ideal je bil: popolna država. Atenski ideal je bil: popoln človek. V Šparti je človek živel zaradi države — v Atenah je živela država zaradi človeka.

Šparta je bila idealna vojaška država. Atene so bile pa že dolgo prej, preden so postale velesila, sodniška država; tedaj si je moral Orest — po vsej Grčiji so ga zasledovale Evmenide — poiskati svojo pravico v Atenah in si pred najvišjim sodiščem, aeropagom, izmiti svoj zločin.

Kip Pallade Atene na atenski Akropoli je bil kip svobode za ves antični svet, kajti Atene so bile prednja straža demokracije — varuhinja osebnosti — čuvarka svobode.

Ko je bil ves svet pogreznjen v barbarstvo in tiranijo, so prizgale Atene plamenico svobode, ki nje luč še danes razsvetljuje večji del naše zemlje. Atene so stremile k svojemu samostojnemu in ustanovile vladu pod nadzorstvom podložnikov. Vlado, ki je branila pravice posameznika pred vsemogojnostjo države, ki je vztrajala na delitvi moči in ki je brez usmiljenja vsakogar izgnala, če je o njem le količjak slutila, da stremi za tiranstvom.

V tem svobodnem ozračju so Atene ustvarile prvo kulturo individualizma in osebnosti. Kulturo lepote in duha, umetnosti in svobode.

Namen in cilj te prve evropske kulture je bil: popoln, cel človek, izklesana osebnost, oblikovana po grškem idealu »kalokagathije«: pogumne lepote, ubranosti duše, telesa in duha; izpopolnitve herojske in estetske vrednosti v naravni etiki.

S čaščenjem tega ideala so Atene ustvarile trumo svojevrstnih osebnosti, ki so položile temeljni kamen za hodni kulturi: vrsto umetnikov in ju-

nakov, pesnikov in mislecev, vojskovodij in državnikov, govornikov in zgodovinarjev, heter (plesalk) in olimpijskih zmagovalcev.

To malo mesto, ta trdnjavica svobode, je podarila svetu več dobrega kakor ves ostali antični svet skupaj. Aischylos, Sophokles in Euripides so postali ustanovitelji tragedije, Aristophanes pa ustvaritelj komedije. Še danes črpa evropska etika iz Sokratovih idej, metafizika iz Platonovih, prirodoslovje in logika pa iz Aristotelovih. Phidias je še zmerom vodilna zvezda oblikujoče umetnosti in Parthenon še zmerom večno merilo arhitekture. Demostenes največji govornik vseh časov, Perikles eden izmed največjih državnikov, Themistokles pa eden izmed največjih vojskovodij. Čeprav vsi atenski geniji niso bili po rodu iz Aten, jih je vendar primamila in oblikovala svoboda tega mesta.

Tako so postale Atene mati zapadne kulture: njene umetnosti in znanosti, njene drame in njene filozofije, pred vsem pa mati njenega dvojnega ideala: svobode in osebnosti.

Šparta ni potomstvu podarila nobenega genija, nobene umetnine in nobene ustvarjalne misli. Tamkaj je shiral človek ob državi, duh ob enostranskem čaščenju sile, fantazija ob enostranski kulturi telesa, umetnost ob neprestanem vojevanju in kultura ob asketskem komunizmu.

Špartanec ni imel nobene osebne svobode, nobenega osebnega imetja, nobene osebne kulture in nikakšnega zasebnega življenja. Bil je čisto in samo ud države. Šparta je bila bojno taborišče, moški so bili vojaki, ženske pa tovarne človeškega vojnega materiala. Dečke je država že v najznejši mladosti iztrgala materam iz naročij, jih mučila in trpinčila, da bi se naučili prenašati bolečine in da bi bili kos bodočim vojnam. Tako so jih vzgojili izključno v dobre vojaške in pokorne državljane, ki so s svojimi umetnost in kulturo in zaničevanju udobje in življensko užitek. In to vse zaradi države in zaradi procvita njene moči. Ziveti za to državo in boriti se zanj, je bila njihova naj-

večja sreča; zanj umreti njihov najvišji cilj.

Nikakor ni slučaj, da je bila ta popolna država komunistična, kajti v vseh časih je bila zasebna lastnina odločen element liberalizma, branik osebnosti pred vsemogojnostjo države, vaba v razkošje in kulturo. Totalna država je pa dosegljiva samo z državnim socializmom.

Dve stoletji je bila Grčija prizorišče dvoboja med Atenami in Šparto: med individualizmom in socializmom, med osebnostjo in čaščenjem države, med svobodo in vsemogojnostjo države.

Ako bi bil ta dvoboj šele pred nami in ne že za nami, bi vsi zagovorniki popolne države prerokovali, da bodo Atene sicer ustvarile višje kulturne vrednote, Šparta bo pa dosegla večje državniške in vojaške uspehe; da bo s svojo junaško armado pod-

Proti zaprtju

jarmila Grčijo in si zagotovila njeno neodvisnost; in predvsem, da si bo kar igraje podjarmila pomehkužene Atene.

Zgodovina je pa ubrala drugo pot. Dejstva so glasnejša od teorij; tudi na političnem in vojaškem polju so se Atenci pokazali enakovredne Špartancem.

Ne Šparta, temveč Atene so vodile grške osvobodilne vojne; najprej proti nadvladi Perzičev, potlej pa proti nadvladi Makedoncev. Atenske armade so izvajale ravno toliko zmagovitih bitk kakor špartanske armade; atenske brodoge je ustvarilo imperij, večji in močnejši od špartanskega. Šparta nam ni dala niti enega državnika Periklova formata in niti enega vojskovodje, kakor je bil Themistokles.

V tridesetletni odločilni vojni za grško nadvlado so naposled podlegle Atene, pa ne zaradi večjega junaštva Špartancev, ampak zaradi nenadnega napada na nič hudega ne sluteče atenske brodoge v Dardanelah. Odločilni špartanski udarec proti Atenam — uničenje atenske armade na Siciliji — je skoval atenski emigrant: genialni Alkibiades. Ze po nekaj letih so se pa Atene od svojega poraza v pešpeneški vojni opomogle in so se otresle špartanske nadvlade.

Dvoboj med Atenami in Šparto je ostal politično in vojaško neodločen.

Zgodovina uči, da je v Šparti osebnost podlegla popolni državi, da pa v Atenah država ni podlegla popolnemu človeku, nasprotno, v svoji osebnosti je še zrasla in se je okrepila.

Čudo je v tem, da so Atene vzlele svojemu individualizmu, svojemu kapitalizmu, svojemu razkošju, veselju do življenja in svoji erotiki, vzlele svoji prefinjeni kulturi, umetnosti in filozofiji ostale špartanski vojaški državi politično in vojaško enakovredne; da so bile vse špartanske žrtve, vse odpovedi svobodi, lepoti in duhu zaman, kajti Atene so si brez teh žrtv izvojevale iste vojaške in politične uspehe. Kajti ravno z idejo celega, popolnega človeka se Atene ni razvil samo v enostranskega uživalca življenjskih sladkosti, v duhovičarskega, dekadentnega (propadajočega) esteta, ampak je hkrati ostal tudi realist, borec in junak. Bil je za dobro mero bogatejši od Špartancev, čigar duša je shirala pod pritiskom države. Atenska mnogostranost se je rodila iz svobode in prav iz nje tudi atenska umetnost in atensko junaštvo.

Svoboda in osebnost sta naredili Atene velike in nesmrtni, tako velike, da se špartanski uspehi od njih izgube. In če bi se Atene ne bile borile za človeško zrelost in svobodo, bi spomin na Šparto, njen komunizem, njeno čaščenje države in njen pogum že zdavnaj zapadel pozabljenju. Samo atenska luč, ki nam sveti že pet in dvajset stoletij, je svetila tako jarko, da so njeni žarki padli tudi na Šparto in jo iztrgali iz pozabe. (n)

Gumijasti čevlji za oblake

Nekdanji šolski ravnatelj Rada Peleš iz Tuzle namerava patentirati svoj izum pnevmatskih čevljev; ti čevlji imajo debele, votle gumijaste podplate, ki jih je moči napihniti, nekako tako kakor avtomobilske pnevmatike.

S temi naplajenimi gumijastimi podplati lahko zelo daleč in zelo visoko skačemo, ne da bi se kaj utrudili ali pobili. To je kajpak velike važnosti za planince, poštarje, policiste in ljudi v podobnih službah. Prav tako bodo lahko s temi novimi »čevlji za oblake« — kakor jih je njihov izumitelj krstil — zadovoljni tudi kmetje, ki žive v močvirnatih pokrajinah, in sploh ljudje, ki mnogo hodijo po valovitih in neenakomernih tleh. Zastran patentiranja teh novih podplatov je njihov izumitelj že stopil v zvezo z več domačimi tovarniki čevljev. (Vremeš, Beograd)

PO TRNJEVI POTI

Po nemškem izvirniku priredila K. K.

20. nadaljevanje

»Najbrže prihajaš iz mode!« je ostro rekla. »Saj tudi pri Brinkmannovih in Voigtovih nisi po novem letu več zdravnik.«

Zasmejal se je. »Od kdaj se pa tako brigaš za mojo službo, ženica?«

»Za to sem se zmerom brigala, bolj ko ti sploh misliš! Tako vseeno mi seveda ni ko tebi, ali si prvi zdravnik v mestu ali ne,« mu je razburljeno odgovorila.

»No! No!« je zagodrnjal stari gospod, ne vedoč, ali je vse skupaj samo šala ali gre za res.

Doktor se je še zmerom smehljaj. Poroknik si je počasi prižgal novo cigareto.

»Jaz na tvojem mestu bi gledala, da bi prišla ven iz tega gnezda,« je nadaljevala mlada žena. »Saj bi vendar lahko dobil kakšno profesuro v Heidelbergu ali kje drugje. Toda ti si s temi starimi navadami tukaj čisto zadovoljen in celo pustiš, da počno ljudje s teboj neverjetne stvari.«

»Fricko,« je nekam ostro odvrnil doktor, »vprašaj no vendar njegovo veličanstvo, ali slučajno ne potrebuje kakšnega osebnega zdravnika. Moja žena si namreč želi naslova žene cesarjevega osebnega zdravnika.«

Stari gospod se je smejal in kar preglasno kašljal. Fricko je vstal. Ne meneč se za doktorjevo šalo, se je vljudno priklonil in se je opravičil z izgovorom, da gre pomagat sestri.

»Povej mi vendar, ženka, kakšen zlomek te je neki obsedel?« je dobrovoljno vprašal zdravnik.

Prijel je upornico in jo privel k sebi.

»Ali so mar gospa Norbanova in oni dve drugi nezvesti stranki že vzrok, da bi moral tukajšnje tako ugledno službo pustiti?«

Vrgla je glavo nazaj in si potegnila z roko po čelu. Bilo ji je, kakor da se ji počasi vrača zavest.

»Samo žal mi je, ker se boš tu skisal,« je rekla tiho. »Povrhu me pa tudi človeška nehvaležnost jezi.«

»Norica! To kar meni prepušči. Toliko priložnosti imam, da se veselim ravno nad hvaležnostjo. Zdaj morava pa domov. Ura našinega igranja z otrokom prihaja. Mračni se že. Lahko noč, očka!«

Po vrtu sta odšla domov in stopila skupaj v otroško sobico. Vrhunja je bila prižgala luč in je razprostrla po tleh veliko mehko preprogo. Otroci, ki je v kratki, beli volneni obleki sedel na njej, je vriskaje stegoval ročice proti očetu. Stara gospa je počasi odšla iz sobe, in pričela se je ura, ki je bila dolgeja za starše in otroka najlepša. Čudno: danes kar ni bilo pravega razpoloženja.

»Danes se ti pa nič ne ljubi igrati se z otrokom!« se je šalil zdravnik in vrgel mladi ženi, sedeci na koncu preproge, žogo. Otroci se je hitro po vseh štirih skobacal za njo.

»Danes? Danes sem tako trudna,« je zategnila in zakotalila žogo proti otroku. Sinko se je silno začudil.

Potlej je vstala in sedla na stol. »Ali te morebiti glava boli, dušica?«

»Da, nekoliko.«

»Molči malo, ti mali kričač! Mamico boli glava!« je zdaj zašepetal malemu na ušesa in se je veseli odprti ustki in vprašujočimi sinji očmi, ki je otročiček z njimi najprej poslušal to šepetanje, potem je pa glasno zavriskal.

»Zinka, v svojo sobo pojdi, tam je mirno. Kmalu pridem za teboj.«

Vstala je in odšla. Ni vedela, kaj ji je bilo in tudi ni marala vedeti. Zdajle bi nekaj naredila — nekaj, kar koli že, nekaj neumnega in nespametnega. Proč s tem, kar divja za njenim čelom, in kar jo tako silno razbura. Ze cele tedne je povsod, kjer koli je bila, videla isto: lepi zarjaveli moški obraz s plavimi lasi, ki se ji je zdelo, da je njegove svetle oči nikoli niso pogledale, pa so ji vendar prodirale v dno duše in ji povzročale neznožno tesnobo. Zmerom ta hladna premliselna osebost, ki ji grozi z največjo nevarnostjo, čeprav niti ne trene z očmi in ki jo tudi z nasmehom lahko smrtno rani.

In ta človek je bil nekoč njen, samo njen!

S stisnjenimi pestmi se je uprla ob okenski napušček. Videla ga je pred kraljem prav tako mirno dostojanstvenega, videla ga je pri poenotini, kamor so ga ljubezno povabili, nemara da bo sedel poleg kakšne ponosne lepote, in bo da-

mi opisoval afriško pokrajino prav tako živo, kakor jo je tako pogosto opisoval njej. Kako smešna je vendar! Kaj ji je on sploh mar! Saj bi ga vendar lahko imela, če bi ga hotela; pa ga ni marala in je postala oboževana žena drugega, drugega...

»Dušica, še zmerom brez luči?« se je v tem trenutku oglašil njen mož.

»Se zmerom,« je rekla trudno.

Sedel je na divan in je glasno zazelhal.

»Srček,« je zaprosil, »nikar ne bodi huda, toda današnji dogodek me je zdelal.«

Ni ga vprašala: »Kakšen dogodek?« in tako tudi ni zvedela, da je imel težko operacijo.

»Pridi malo k meni, Zinka!«

Počasi je vstala in šla k njemu, toda ni se mu privila kakor sicer. Potegnil jo je k sebi.

»Tako. In zdaj si ne želim ničesar drugega več na svetu.«

Nič mu ni odgovorila, samo neopazno je zmignila z rameni, tako neopazno, da Mirko tega ni čutil, čeprav jo je objemal. Tako sta molče sedela in po dolgem molku je Zinka nazadnje polglasno rekla:

»Kako lepo bi bilo!«

»Kaj vendar?«

»Ako bi nekaj naredil, kar koli...«

»... da bi postal nekaj velikega,« je dogovoril namesto nje. »Kakšna neumnica si! Ali ti Frickove lovorike res ne dajo miru?«

V drugo je zmignila z rameni, nato je pa vtol in le s težavo prišlo čez njene ustnice:

»Kaj me Fricko briga!«

XVII

Predavanje o Afriki

Fricko je bil zares prišel v modo. Časopisi so o njem prinašali dolge članke z izčrpnimi poročili, kako so ga poklicali v Berlin in kako je bilo v avdienci. In potem je andersheimski župan razglasil, da bo imel poročnik Adami predavanje o svojih doživljajih v nemški Vzhodni Afriki. Čisti dobiček je namenjen gradbenemu fondu za obnovitev Elizabetine cerkve v Andersheimu.

Slavljenec sam se pa ni pri tem prav nič spremenil. Bil je prav tako vljuden in priazen ko zmerom. Prav tako malomarno je kadil cigareto za cigareto, hodil z gospo Zinko na drsališče in plesal z njo na zabavah, ki so jih prirejali njemu na čast. Toda plesal ni z njo nič pogostejše kakor z drugimi.

Zinka je pri tem postajala čedalje bolj blede in razburljiva in mladega zdravnika so je le obhajati resne skrbi. V strahu se je o tej čudni spremembi posvetoval s svojo materjo.

»No, ti si mi res pravi zdravnik za domače,« mu je mirno odgovorila. »Svetujem ti, da si poiščeš kakšnega hišnega zdravnika. Kakor da bi to kaj bilo, če mlado ženo kdaj muhe primejo! Ko sem bila še jaz v tako mladem zakonu, sem tvojemu pokojnemu očetu, pri-

moji veri, nekoč vrgla čevlje sko-raj v glavo.«

Moral se je smejeti in nekaj dni je bil miren, potlej je pa postal še bolj zaskrbljen.

Toda vse, kar je kalilo Zinkino razpoloženje, je iznenada izginilo. In ta sprememba se je dogodila prav tisti dan, ko je imel Adamijev Fricko svoje predavanje v Kazinu. Proti večeru je prišla Zinka še precej slabe volje v sobo tete Frida, da bi šla z Julijo na predavanje, kajti teta Minka je imela hud glavobol in je ležala in teta Frida so odeto v odeje in blazine že odpeljali v njenem stolčku k »Zlatemu golobu«. Tamkaj naj bi jo nekaj moških s stolom vred preneslo v zdravniškem spremstvu v dvorano. Leta in leta že ni odšla iz hiše, toda danes ni smela po nobeni ceni manjkati pri predavanju svojega ljubljence.

Julija ni mogla drugega, ko da je šla z njo. Rada bi bila ostala doma, toda teta Frida je skoraj jokala, ko je ugovarjala, in tako si je s težavo oblekla svojo najboljšo obleko, ki ji je bila povsod pretesna. V njej se je počutila neugodno in nesrečno in Zinka je takoj rekla, da ji bo posodila pahovko, kajti život se ji prav nič ne poda. Elegančna dama že zaradi ljudi ne more stopiti v dvorano s slabo oblečeno mladenko in je zdaj sama pomagala ogrniti Julijo svileno belo pahovko z nežno zlato vezeno v okusnih barvah. Na levi rami jo je spela z majhno

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetiljke, srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in pub

tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

rimsko zaponko v obliki bodala. To je bil edini spomin, ki ga je Julija imela od svoje matere in ki ga je obotavljaje se vzela iz skatlice.

Tako sta prišli v skoraj polno razsvetljeno dvorano.

Zbrani so bili že vsi odlični Andersheimci. Za Zinko je bil pripravljen sedež v prvi vrsti. Julija je sedela pri strani odra zraven vozička stare Trautmannove gosposi. Udobno bi lahko pregledala ves veliki prostor, toda ni si upala dvigniti oči. Bala se je, silno bala, kakor da bi nosila vso odgovornost za to, kar bo njen brat govoril in delal. Njeno zaupanje vanj je bilo zelo majhno; dvomila je, da bi mogel Fricko dobro govoriti.

Že pri prihodu je Mirka bežno opazila pri steni poleg nekaterih drugih gospodov, ko jo je nanj opozoril jezni Zinkin glas:

»Prosimo te, samo pogled, kakšen je moj mož! Niti preoblekel se ni!«

Potem ni Julija nič več pogle-

dala tja. Nazadnje se je pa le upala in tedaj je opazila, da so se njegove oči kakor začudeno upirale vanjo. Ta pogled jo je zmedel. V njem je brala, kakor da se je preveč našarila. Zardela je in pobesila glavo.

Neki sonet, zdravnik se ni mogel spomniti, kje ga je bil čital, mu je tedaj nehotе prišel v spomin, sonet o čudoviti lepoti, o ponosu, o globokih očeh. In obrnil se je k staremu »stricu doktorju«, Julijemu varuhu, in mu je resno začuden dejal:

»Samo pogledjte, kakšna krasotica je postalo to malo temnolaso dekletce. In kako se ji zlato vezena pahovka prilaga!«

Potem je njegov pogled zletel k njegovi mladi plavalasi ženi in nekaj kakor ganotje je leglo na njegov obraz. Najljubše, najslajše in najlepše v vsej dvorani je samo njegovo! Ljubil jo je, ljubil jo je zdaj, ko je tako blede, razdražljiva in živčna, morebiti še nežnejše ko sicer. Trudil se je, da bi ujel njen pogled, njen pozdrav, zaman. Nič ga ni pogledala.

Zdajci se je prikazal govornik. Priklonil se je brezhibno in prav tako brezhibna je bila njegova zunanost. Frak se mu je odlično prilagel in lahna bledega obrazu ga je delala zelo zanimivega.

»Ako hočemo nekaj pripovedovati,« je začel, »potem mora biti to res dobro. Od tiste ure, ko sem spet stopil na domača tla, nisem ničesar slišal pogostejše kakor vprašanje: »Kako ste se odločili za to, da ste šli v Afriko?« In prepričan sem, da bi tu v tej dvorani marsikdo rad vedel vzrok, ki me je vlekel tja v temno zemljinjo. Posten bom. Afrika me je zmerom zanimala. Ne morem vam povedati, kako sem občudoval naše državne pionirje, koliko nevarnosti, truda in odpovedi in koliko poguma je treba, da proučiš to pokrajino. Seveda sem pa imel še poseben vzrok, da sem se odpeljal v deželo črncev. Recimo, da sem si hotel v novem zraku ozdraviti staro rano. Toda dovolj o tem. Da mi ni za to manjkalo trdne volje in da je treba za velik cilj zastaviti kri in življenje, sem menda dokazal.

Dovolite mi, spoštovana gospoda, da v svojem opisovanju začnem s trenutkom, ko sem, stoječ na poveličnem mostičku velike vojne ladje, gledal v zimski megli zastrite zvonike in strehe mesta Kiel. Polastila se me je ožnost, kajti poslavljaj sem se od tistega, kar sem imel v domovini, kar sem izgubil in česar naj bi se izogibal, kar je bilo najkrajše in nena- domestljivejše, kakor si sploh kdo more predstavljati. Pri misli na to sem se čutil najnesrečnejšega človeka na svetu.

Ne drži, kar trdijo filozofi, da oddaljenost od kraja, kjer je človek doživel bol, lajša bolečine. Moje domotožje vsaj je vse bolj naraščalo, čim dalje sem bil od domovine.

Julija je nehotе pogledala Zinko. Njen obraz je bil skoraj bel. Pogledi so ji trpko viseli na vitkem možu na govorniškem odru. In zdajci je on počasi obrnil svoj obraz k njej in za trenutek so se njune oči potopile druge v druge. Juliji je srce blazno utripalo, v lica ji je planila kri in pred očmi se ji je zameglilo. Nič več ni slišala, kaj je Fricko še govoril; tako trdno je prekrizala roke drugo čez drugo, da je bolelo. Samo to je mislila, kaj bo, če je Mirko ta pogled opazil. Na Zinko ni pomislila.

Vsak
nima toliko denarja,
da more potovati v
kopališče

Toda vsakdo
bi moral dati za zdravje letno
100 — 150 dinarjev in piti mesec
dni mesto druge vode samo našo
znamenito:

Radenski zdravilni vrelc
onega z rdečimi srci iz
Radenskega zdravilnega
kopališča Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Zahtevajte gratis prospekt!

Saj je bila vendar žena, ljubljena žena drugega, srečna in zavidanja vredna. In zdaj... Ne, saj ni mogoče! Trudila se je, da bi bila mirna, in je gledala mlado ženo. Zinka je sedela z rožnatim obrazom, si pahljala vroča lica in videti je bilo, da resno posluša. Niti sledu ni bilo več o kaki bliskoviti spremembi skrivnega sporazuma. Julija je pogledala Mirko. Sedel je mirno med tistim in stricem in vneto poslušal govornikove besede. Pogledala je vse zbrane in je primerjala njihove napete obraze. Zadržala je. Razen nje ni najstrašnejšega opazil nihče. Ali je bilo sploh res? Nemara se ji je pa le sanjalo?

In vendar ju ni mogla več spustiti iz oči. Toda Fricko in Zinka se nista več spogledala. Nekajkrat pri vselem opisovanju so se poslušalci nasmehnili, toda okoli Zinkinih ust se ni niti enkrat zarisal nasmeh in Julija je mislila, da ne sliši ničesar, kar govori, mislila je... ah, mislila je... moj Bog, na kaj neki! In spet jo je prevzel moreč občutek.

Fricko je končal. Po dvorani je odmevalo ploskanje. Julija je videla, kako je mladi mož stopil po dveh stopnicah z odra in z neprimernim obrazom poljubil roko, ki mu jo je Zinka ponudila, potlej je pa stopil k stari dami in ji prav tako poljubil roko.

»Lepo! Zelo lepo!« je trudno šepetala gosposična Frida. »Toda... Fricko... ne, ne tukaj... pozneje!«

»Kaj želiš, teta?«

»Ah, ljubček, niti sanjalo se mi ni, da te je žalost vlekla v Afriko,« je rekla s solznimi očmi.

Nasmehnil se je.

»Govor se mora vselej malo olepsati. Nikar se ne vznemirjaj, teta!«

Sam je odpeljal voziček med sedeli proti ozkemu izhodu in Julija je šla tiho za njima; z žarečimi lici in s pobešenimi očmi.

Blizu vrat, kjer so se šele gnetli ljudje, sta Julija in teta Frida naleteli na starega Krautnerja. Ta je voziček takoj naravnal k stranskim vratom in je pomignil drugim, naj pridejo za njim. Nekaj trenutkov pozneje je bila vsa družina zbrana v mali sosednji sobi. Sredi nje je pod prižganim lesenim stola pognjena miza, in poleg vsakega krožnika je bilo na njej tudi lepo število kozarcev.

Stari gospod Krautner je bil zaradi uspeha svojega gosta ves navdušen, zato je sklenil, da bo njegov uspeh pošteno proslavil.

»Tako,« je rekel, »in zdaj bomo pili na govornikovo zdravje. Prosim, gospoda, sedite, ostrige pridejo kmalu.«

Teta Frida je takoj izrekla željo, da bi šla rada domov, in Mirko je dejal, da mora tako in tako še k nekemu bolniku in bo zato spremljal teto domov. Zato je gostitelj ukazal, naj s serviranjem še malo počaka, in je odšel dol v gostilno ter spil kozareček »pristnega«.

Izenadna se je Julija znašla s Frickom in Zinko sama. V sobi ni bilo nič kaj toplo, toda bilo je silno soparno. Zinka je sedela na divanu, Fricko je pa stal pred pognjeno mizo in čital jedilnik.

Julija je razmišljeno gledala okoli po sobi. Opazovala je oljnathe slike in neokusne tapete.

Morala bi vendar iti domov, da bi pomirila razburljeno staro damo, da bi pogledala, kako se počuti gospa Minka, ki jo glavobol proti večeru navadno še bolj muči; toda bila je kakor priklenjena na svoje mesto. Ni hotela, da bi Fricko in Zinka ostala sama po tistem pogledu, ki je Zinka tako natanko povedala, da je samo zaradi nje zapustil domovino. Jutri... jutri jo bodo menda ti nesmiselni strahovi že minili.

Nazadnje se je zdravnik vrnil. Zdaj je spet vse dobro, je mislila.

Vstala je. »Prosimo, ne zamerite mi, da grem,« je rekla. Mislim, da ni prav, če bi staro teto pustila kar samo.

In že je bila pri vratih. »Julija!« je vzkliknil mladi mož in stopil za njo.

(Nadaljevanje prihodnjici)

Veliko Tednikovo nagradno tekmovanje

V božični številki »Družinskega tednika« smo prinesli podoben opis našega novega nagradnega tekmovanja. Vse pogoje boste torej našli v omenjeni številki, kupone bomo pa natisnili v vsaki številki, tako dolgo, dokler bo tekmovanje trajalo. Ker mora vsakdo imeti vse kupone, priporočamo, da list hranite in da si ga vnaprej zagotovite pri svojem stalnem prodajalcu. Nagrade za naše tekmovanje so tele:

1. nagrada: 500 dinarjev v gotovini.

2. nagrada: komplet enojni servis za šest oseb, izdelan iz prvostopenjskega porcelana in obrobjen z zlatim robom (26 kosov). — Servis je podarila za naše naročnike trgovska hiša Kastner in Ohler v Zagrebu. Vrednost 350 din.

3. nagrada: vrtna garnitura iz dveh foteljev in mize. Vse izdelano iz najboljšega lesa. Vrednost 350 din. — Garnitura je našim čitateljem podarila tovarna stolov in parketov Remec & Co. v Kamniku.

4. nagrada: Na okvir sivani, lakasti ali boki, črni ali rjavi moški čevlji, najnovejši model za 169 din. Strečno nagradec si jih bo lahko izbral po svojem osebnem okusu. Poklon Jug. tovarne Bata iz Borova.

5. nagrada: 50 rezil za britje »Victoria Extra«, vrednost 150 din. Podarila jih je našim čitateljem trgovka »Ostria«, trgovina s finim jeklenim blagom in brusilnica v Zagrebu. Hica 38.

6. nagrada: Komplet pripor za britje v britviljo, jermenom za brušenje rezila, milom,

galunom in čopičem. Vse v lepi, lakirani leseni skrinjici. Vrednost 150 din. — Pripor za britje je našim čitateljem podarila trgovka »Ostria«, trgovina s finim jeklenim blagom in brusilnica v Zagrebu, Hica bi, 38.

7. nagrada: Najfiništi ženski čevlji iz semisa, izdelani po najnovejšem modelu, udobni in elegantni za 149. Poklon Jug. tovarne Bata iz Borova.

8. nagrada: platnena jedilna garnitura za šest oseb v velikosti 140x140 cm, azurirana, s šestimi namiznim priči v velikosti 55x55 centimetrov. Vrednost 140 din. Našim čitateljem jo je podarila trgovska hiša Kastner in Ohler v Zagrebu.

9. nagrada: Ljubki in elegantni ženski čevlji iz najfiniščje laka za 129 din. Poklon tovarne Bata iz Borova.

10. nagrada: kompleten pribor za britje s pripravo »Gillette« s tremi britvicami, čopičem in milom, vse v lepi, leseni škatli z ogledalom. Vrednost 106 din. — Brivski pribor je našim čitateljem podarila trgovka »Ostria«, trgovina s finim jeklenim blagom in brusilnica v Zagrebu, Hica 38.

11. do 16. nagrada (5 nagrad): Zbirka Sistemovih preparatov za nego zob: ustna voda, Sistem, higijenska zobna ščetka Sistem, radioaktivna zobna pasta Sistem, antiseptična zobna pasta Sistem in medikamentozna zobna pasta Sistem. Vsaka nagrada v vrednosti 102 din. — Skupaj 510 din.

17. nagrada: fotografski aparat »Agfa« Cadet, vrednost 75 din. Podarila ga je našim čitateljem specialna fototrgovina in parfumerija Josko Šmuc, Ljubljana, Selenburgova 6.

18. nagrada: tri fotirke z modernim pisanim robom v velikosti 48x115 cm in fotirasta vrečica za umivanje. Skupna vrednost 63'50 dinarjev. Darovala trgovska hiša Kastner in Ohler, Zagreb.

Kupon štev. 3

Ali žitate, »Kroniko preteklega tedna«, t. j. tedenski pregled, ki ga prinašamo na 2. strani?

Odgovor:.....
(Odgovorite samo »Da« ali »Ne«!)

Koliko ljudi mislite, da redno žita »Kroniko preteklega tedna«?

Odgovor:.....
(Napišite številko)

Ime in priimek

poklic

kraj in zadnja pošta

Njen rojstni dan

(Nadaljevanje s 4. strani)

o tem razglabljal, in že v naprej se je zatopila v veselje prihajajočega dne. Šele pozno v noč je zaspala. Zjutraj se je zbudila, pozneje ko navadno. Njen mož je bil že pokoncu in obleden. Pristopil je k njej.

»Lepo, dušica, da si se že zbudila,« je rekel. »Pravkar sem hotel oditi, kajti ob devetih imam važno razpravo. Vesel sem, da ti poprej lahko še čestitam k tvoji četrtristoletnici.«

Smehljaje se je sklonil k njej in jo poljubil na čelo.

»Zdaj pa, dušica, pride presenečenje, ki sem ti ga pripravil. To pot ne dobiš ne cvetic ne darila. Zdi se mi mnogo pametnejše in praktičnejše, da namesto dragih cvetic in daril spustim nekaj v tvojo denarnico.«

Segel je v denarnico in položil na nočno omarico dva večja bankovca.

»Tako, za to si zdaj lahko kupiš, kar se ti pač zdi koristno,« je še pristavil.

Potlej se je z bežnim poljubom poslovil in že tudi zaprl vrata za seboj.

Agata je gledala za njim z žarečimi očmi. Ni jokala, toda zadržane solze so ji bile zadržane grlo in so ji težile srce. Torej se je moralo vendarle zgoditi? Ali po prvih letih zakonca res ni moglo priti drugega ko enoličnost in konec vseh idealov in poezije? Ne, s tem se ne sme končati. Sklenila je pozvoniti služkinji in ji naročiti, naj ji za ves denar prinese krizantem, vrtnic in nageljnov. Ko se bo mož vrnil in videl toliko cvetja, bo takoj vse razumel.

Pozvonila je. Potem je vzela oba bankovca v roko, da ju bo dala služkinji. Zdajci jo je pa prešinila misel. Ali ni to mar neumnost, kar namesto narediti? Nemara jo je dotik denarja opozoril na to, da je to vendarle lepa vsota, in da si za to lahko precej nakupi. Kupi si lahko na primer lepo svilenko pidžamo, ki si jo že tako dolgo želi. En par čevljev in nogavic bi ji tudi prav prišlo. In za ostali denar bi lahko kupila še za moža pol tucata nogavic, kajti stare so že kar preveč zakrpane.

Zdajci je zaslišala bližajoče se služkinjine korake.

»Zdaj se moram pa kar na hitro odločiti,« je naglo premislila.

Zdaj se bo odločilo, ali se bo postavila po robu svoji usodi, svojemu koncu, svojemu možu, ali se bo pa jala v to, kar mora prejeti ali slej orepogojno priti in kar — tako se ji je vsaj zdelo — na vse zadnje tudi ni tako strašno, kakor si je prvotno predstavljala.

Služkinja je vstopila.

»Povejte mi, Nina,« je začela Agata, zraven premišljujoč, kako bi utemeljila svoje zvonjenje. »Povejte mi, Nina,« je potem nadaljevala, »ali ste nogavice, ki sem vam jih včeraj dala, že zašili?«

»Se ne, milostljiva gospa. Doslej še nisem utegnila.«

»Veste kaj, Nina,« je zdajci povzela Agata, »prinesite mi nogavice. Odslej jih bom šivala sama.«

Celo nasmehnila se je nad svojim domislekom.

Potem pa, ko se je služkinja vrnila, je mlada žena vendarle globoko vzdihnila — kakor človek, ki se mora ločiti od nečesa lepega, kar je že nepreklicno minilo. (r.p.i.)

Stara navada

Tipkarica: »Gospod, nekdo je tukaj, računom!«
Trgovca: »Recite mu, da imamo še dovolj zaloge.«

Deseti brat Kronika preteklega tedna

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Ljubezenska povest v verzih po Jurčičevem romanu

Ivan Rob

III.

Pa ni le čas ozdravil Kvasa: ljubezen mu je dala moč, da že čez teden je zapustil ljubljansko bolnico pojoč. Če boš kje v parku videl parček, ki se v romantiki topi, potem, predragi bralec, vedi: z dekletom Kvasa videl si. Tak par, objel v ljubezni pravi, Ljubljana zlepa vkup ne spravi.

IV.

Oba v parfum ljubavni vjeta sta pila rožni elektrar, čutila nista, da pripeta sta kruto na kolo razmer. Krotila dnevno sta vročino ko sonca je pripekal žar, zvečer odhajala sta v kino, posečala sta dancing-bar. Tako je slast bila spoznana, ki nudi pusta jo Ljubljana.

V.

Medtem iz večnostne je shrambe požiral dneve čas-gurman, dokler ni zadnji dan omame za naša znanca bil obran. Zašila ju je skrb vsakdanja, pošel obema je denar, ni Kvas še plačal stanovanja... Adijo filmi, zbogom bar! In okrog Manice so zale zlovesče čenče frfotale.

VI.

Kar publika je govorila, prišlo do mojih je ušes, in reči moram: res je, res, da deklica je — zanosila. Predobri Jurčič, ne zameri, da spaci ideal sem tvoj! Ti živel si še v stari veri, a vse drugače je z menoj: zdaj nova stvarnost vlada nam in nas ničesar več ni sram.

VII.

Nič res pa ni, kar so mi drugi česnali radostnih oči: da se je vdala beli kugi, da za otroka nič ji ni. Res, skrajša jo je presenetil nastajajoči državljani, ko pa spoznala je, da svetu nov, hrabrejši vojščak bo dan, je našla svoj življenjski smisel, ki je dotlej v oblakih visel.

VIII.

Potreb vsakdanjih roj nadležni je našel ni več križemrok. Ob nalogi tako pomembni je popustila moč nadlog. Pred svoje starše je stopila, priznala vse je brez strahu. Za Lovreta je pa prosila, da ga priznata za sinu. Na to sta stara godrnjala, a končno sta na vse pristala.

Poravnajte naročnino!

Šivalni stroji

raznih nemških znamk
naprodaj po neverjetno
nizkih cenah

Nova trgovina, Tyrševa 36

MALI OGLASI

NOVI TEČAJI NEMŠČINE V DELAVSKI ZBORNICI ob sredah in sobotah pri nižnji ceni. Začetniški in nadaljevalni. Otroci popoldne, odrasli zvečer. Vpisovanje od 2-4 popoldne in od 1/2. do 1/2. zvečer. Vhod iz Čopove ulice, tik poleg kavarnе Leon.

POSESTNIK 64 let, vdovec, zelo bogat, bi poročil vdovo ali gospodično z nekaj dote. Gradbenik 40 let, samec, išče družico z ali brez dote. Učitelj 42 let. Polkovnik, samec 57 let. Višji upokojeni činovnik, 56 let, mesečni dohodek din 10.000.—. — Moravski, orožniški, artiljerijski, pušadski naredniki 38—39—40 let, zelo prikladni mladenci. Velika izbira obrtnikov, trgovcev, državnih uradnikov. Ponudbe pošilja proti nakazilu din 10.— v znamkah, strogo diskretno — Fides, Zagreb, Tkalciceva 4.

TRGOVEC 34 let, z lastno hišo, dobro situiran, lepe postavbe, želi poročiti boljšo slovensko gospodično. Informacije proti nakazilu din 10.— v znamkah daje: Ideal, Zagreb, Illica 31.

OROŽNIŠKI KAPETAN 30 let, krasne postavbe, rojen Slovenec, z din 3.000.— mesečnega dohodka in zagotovljeno pokojnino, želi poročiti boljšo slovensko gospodično. Informacije daje proti nakazilu din 10.— v znamkah: Ideal, Zagreb, Illica 31.

OROŽNIŠKI NAREDNIK 40 let star, bodoči postajenačelnik s pravico na pokojnino, se želi takol poročiti. Informacije daje proti nakazilu din 10.— v znamkah: Ideal, Zagreb, Illica 31.

AMERIKANEC, naš državljani, 45 let star, živi v Ameriki, zelo bogat, želi poročiti slovensko gospodično, ki bo takol odgovarjala preko morja. Informacije daje proti nakazilu din 10.— v znamkah: Ideal, Zagreb, Illica 31.

r Mrtvece nosijo v Lipljanu še z mrom na rokah do pokopališča. Ta pogrebna navada je v mrzlih zimskih dneh zelo neprijetna. Ohranila se je samo v Lipljanu, čeprav je bila svoje čase v navadi v vsej Južni Srbiji.

r Plazovje je po zadnjem deževju naredilo po nekaterih cestah znatno škodo. Zaradi narasle vode se je ponekod vdrla zemlja. Ceste so zelo razrite, posebno v okolici Litije.

r Še neobjavljen Straussov valček so našli na neki slovenski graščini pri Celju med starimi papirji. Johann Strauss ml. ga je poklonil neki prijateljici o priliki njene poroke. Valček se imenuje »Noč na Jadranu«.

r Celotna vrednost izvoza našega lesa je znašala v novembru 967 milijona dinarjev. Pri izvozu lesa je Italija na prvem mestu. Tudi izvoz v Anglijo je znaten, in celo v Nemčijo je precej poskočil. Izvoz na Madžarsko je nekoliko popustil in tudi na Grško ne izvažamo preveč lesa.

r Na deblu starega topola v Zemunu visi že 25 let ovovna glava. Približno je neki stari ribič. Glava je kljub vsem vremenskim neprilikam še čisto dobro ohranjena.

r Na poročni dan tik pred poroko je padel v nezavest čevljar Ferdo Petričević iz Sremskih Karlovcev. Njegova nevesta, 19letna Andjelka Sestajeva iz Virovitice je po tem dogodku kljub ženinim vročim prošnjam, naj se z njim poroči, pobrala svoje stvari in se vrnila domov k staršem.

r V Sloveniji se giblje število zavarovancev v zadnjih mesecih natanko na isti višini kakor v letih 1930. in 1929. Glede obsega javnih del je Slovenija po podatkih vsekako na slabšem od drugih pokrajin. Skupni zavarovani mesečni zaslužek delavstva je znašal v oktobru 4211 milijona dinarjev.

r Za božične praznike smo iz naše države izvozili v Anglijo 155 vagonov puranov, to je v primeri z letom 1936. skoraj za 50% manj.

r Te dni so odprli oporoško pokojnega nadškofa dr. Bauerja iz Zagreba. Pokojnik je zapustil 10% svojega zasebnega premoženja jugoslovnski akademiji znanosti in umetnosti, 10% svoji rodbini, 80% pa zagrebškemu nadškofskemu konviktu in gimnaziji v Zagrebu.

r 40 ljudi imajo v Zvorniku pri Loznici na sumu, da so okuženi s steklinno, ker so dobivali mleko za steklino obolenih krav. Neki siromašni mlekarici iz predmestja sta pred kratkim poginili dve kravi, vendar tega ni prijavila oblastem. Te dni je pa le poliklinala živnozdravnika in ta je ugotovila, da so krave poginile za steklino in da je tudi tretja že okužena. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da se steklina ne razširi.

r Zaradi hudih naličev in povodnji se je v mostarskem rudniku nabralo toliko vode, da jo bodo morali s črpalkami črpati cel mesec.

r Zadnje dni je v bosenskih planinah zapadel visok sneg. Zaradi hudih snežnih zametov so morali celo ustaviti promet med Cetinjem in Podgorico.

Radio Ljubljana od 6. do 12. jan. 1938.

ČETRTEK, 6. JANUARJA

9.00: Čas, vreme, poročila, spored
9.15: Veseli zvoki
9.45: Misijonsko predavanje
10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice
11.00: Otroška ura
11.30: Koncert Radijskega orkestra
13.00: Čas, vreme, spored, obvestila
13.20: Kornevski zvonovi (oddaja prekinjena od 14.15—16. ure)
16.00: Švicarski ljudski napevi
17.00: Kmetijsko predavanje
17.30: Koncert

FR. P. ZAJEC
IZPRASAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA - STARI TRG 9
Velika izbira vsakovrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, topimetrov, barometrov, barotermometrov, higrometrov, t.l.c. — Raznovrstne ure, zlatina in srebrnina. — Ceniki brezplačno!

Plačajte naročnino!

Trta,
vse ameriške korenike, veletrdnica Prvi jugoslovnski ložnjak — Daruvar. Zahtevajte cenike.

Prilika
ugodnega nakupa Hubertus perilo — obleke — za šolarje
Presker
Sv. Petra c. 14

19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila
19.30: Nac. ura
20.00: Božične pesmi
20.40: Saljapin poje
21.00: Slovenska lahka glasba
22.00: Čas, vreme, poročila, spored
22.15: Kvartet mandolin
Konec ob 23. uri.

PETEK, 7. JANUARJA

11.00: Šolska ura
12.00: Odmeki iz Koroške
12.45: Vreme, poročila
13.00: Čas, spored, obvestila
13.20: Koncert radijskega orkestra
14.15: Vreme, borza
18.00: Žena v glasbi
18.20: Slavne pevke
18.40: Francosčina
19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila
19.30: Nac. ura
19.50: Deset minut za planince
20.00: Večer lahke glasbe
22.00: Čas, vreme, poročila, spored
22.30: Angleške plošče
Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 8. JANUARJA

12.00: Plošče
12.45: Vreme, poročila
13.00: Čas, spored, obvestila
13.20: Plošče
14.15: Vreme, borza
18.00: Radijski orkester
18.40: Pogovori s poslušalci
19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila
19.30: Nac. ura
19.50: Pregled sporeda
20.00: O znanji politiki
20.30: »Brenčelj«
22.00: Čas, vreme, poročila, spored
22.15: Radijski orkester
Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 9. JANUARJA

8.00: Vesel nedeljski pozdrav
8.15: Koncert božičnih pesmi
9.00: Čas, poročila, spored
9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve
9.45: Verski govor
10.00: Koncert lahke glasbe
11.00: Otroška ura
11.30: Akademski pevski kvintet
12.00: Koncert Gregorčičevih skladb
13.00: Čas, vreme, poročila, spored
13.20: Plošče po željah
16.00: Božične pesmi
17.00: Kmetijska ura
17.30: Za kratek čas
19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila
19.30: Nac. ura
19.50: Slovenska ura: a) Nekaj slovenskih skladb, b) Ob zori naše zgodovine
20.30: Slovenska glasba
22.00: Čas, vreme, poročila, spored
22.15: Valčkova ura
Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 10. JANUARJA

12.00: Plošče
12.45: Vreme, poročila
13.00: Čas, spored, obvestila
13.20: Plošče
14.15: Vreme, borza
18.00: Zdravstvena ura
18.20: Po domače
18.40: Kulturna kronika
19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila
19.30: Nac. ura
19.50: Zanimivosti
20.00: Plošče
20.15: Rezervirano za prenos
22.00: Čas, vreme, poročila, spored
22.15: Lahka glasba
Konec ob 23. uri.

TOREK, 11. JANUARJA

11.00: Šolska ura
12.00: Koncert na wurlitskih orglah
12.45: Vreme, poročila
13.00: Čas, spored, obvestila
13.20: Koncert radijskega orkestra
14.15: Vreme, borza
18.00: Klavirski koncert štiriročno
18.40: Svetovni vpliv židovstva
19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila
19.30: Nac. ura
19.50: Zabavni zvočni tednik
20.00: »Fantje na vasi«
20.45: Plošče
21.00: Odlomki iz opere »Helga«
22.00: Čas, vreme, poročila, spored
22.15: Radijski orkester
Konec ob 23. uri.

SREDA, 12. JANUARJA

12.00: Plošče
12.45: Vreme, poročila
13.00: Čas, spored, obvestila
13.20: Koncert radijskega orkestra
14.15: Vreme, borza
18.00: Mladinska ura
18.20: Plošče
18.40: Razširjenje pokojninskega zavarovanja
19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila
19.30: Nac. ura
19.50: Zabavni zvočni tednik
20.00: »Fantje na vasi«
20.45: Plošče
21.00: Odlomki iz opere »Helga«
22.00: Čas, vreme, poročila, spored
22.15: Radijski orkester
Konec ob 23. uri.

Cene naših malih oglasov so zmerne in času primerne!

„DRUŽINSKI TEDNIK“

v vsako SLOVENSKO HIŠO!

POZOR GOSPODINJE!

Najceneje ste postroženi s

KURIVOM

pri trdki

RUDOLF VELEPIČ

trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.
Sv. Jerneja cesta 25
TELEFON 2708
Prvi poskus
stalni odjem!

Težka zimska hrana

in premalo gibanja sta v zimskem času vzrok slabe prebave želodca, čestih omotič, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare boleznici se vsled mraza zopet izraziteje pojavljajo:

splošno in prehitro debeljenje,
hemeroidi in zaprtje,
motnje v želodcu,
črevesna obolenja,
glavobol, nespečnost,
napetost telesa,
omotica in zastrupljenje.

Posebno zrelejši in starejši osebe so tem nadlogam podvržene.

PLANINKA ČAJ

čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje.

Zahtevajte v apotekah izrecno le „Planinka“ čaj-Bahovec, ki se ne prodaja odprti, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih z napisom proizvajalca:

APOTEKA Mr. BAHOVEC, Ljubljana, Kongresni trg 12

S. br. 29550-35